

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७८
नलगाड नगरपालिका
जाजरकोट

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

Serving the Nation and the People

दूरदृष्टि (Vision)

जनहितका लागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।

(We strive to be a credible institution in promoting accountability, transparency and integrity for the benefit of the people)

गन्तव्य (Mission)

सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवम् गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide independent and quality audit service to assure our stakeholders that the public funds are efficiently used)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यवसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय
(लुम्बिनी प्रदेश, कर्णाली प्रदेश तथा सुदूरपश्चिम प्रदेश)

पत्र संख्या: २०७८/७९

च.नं. १८४

मिति: २०७८/५/४

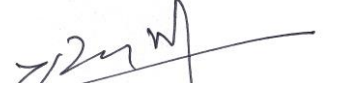
श्री नगर प्रमुख ज्यु,
नलगाड नगरपालिका, जाजरकोट ।

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ प्रयोजनकोलागि अनुरोध छ ।

बोधार्थ :

श्री संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,
सिंहदरवार, काठमाडौं ।

.....
(नारायण एम. सि.)

नायब महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययीता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको आधारमा महालेखापरीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७६।७७ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरूमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ । प्रतिवेदनमा दिएका सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितव्ययीता, दक्षता र प्रभावकारीता हासिल गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरूप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रवर्द्धन हुने विश्वास लिइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय ठेक्का व्यवस्थापनमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभएको, आय सङ्कलन न्यून रहेको, पर्याप्त आधार बेगर राजस्व छुट दिएको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारीता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानून विपरीत सोझै खरिद गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, बचत अनुदान फिर्ता नगरेको, वितरणमुखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रवृत्ति देखिएका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्के आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिएबमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरूप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, कर्मचारी नियुक्ति तथा बहुवामा प्रदेश लोकसेवा आयोगको परामर्श नलिएको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैंक हिसाब विवरण तयार गर्ने नगरेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ । साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ । स्थानीय तहमा लेखा समितिको गठन, कार्यक्षेत्र, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फछ्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा हुन बाँकी रहेको पाइएको छ । लेखापरीक्षणबाट औल्याएका व्यहोराहरू सुधार गरी गत विगतका बेरुजू उपर अपेक्षितरूपमा आवश्यक कारवाही भए गरेको समेत देखिएन ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजूद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, भौतिक पूर्वाधार र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छ । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)

महालेखापरीक्षक

२०७८ भाद्र ४ गते

महालेखापरीक्षकको कार्यालय Office of the Auditor General

बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय
(लुम्बिनी प्रदेश, कर्णाली प्रदेश तथा सुदूरपश्चिम प्रदेश)

पत्र संख्या: २०७८/७९

च.नं. १८५

मिति: २०७८/५/४

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री नगर प्रमुख ज्यू
नलगाड नगरपालिका, जाजरकोट ।

कैफियत सहितको राय

हामीले नलगाड नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को वित्तीय विवरण र त्यससङ्ग सम्बन्धित आय व्यय विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७७ आषाढ मसान्तमा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को वित्तीय विवरण र त्यससङ्ग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसङ्ग सम्बन्धित प्रचलित कानून बमोजिम सारभूत रूपमा सहि तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

- लेखापरीक्षणबाट रु. २ करोड ७१ लाख ६५ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु. ८१ लाख ६३ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु. १ करोड ५६ लाख ३७ हजार , नियमित गर्नुपर्ने रु. ३ लाख २१ हजार , पेशकी बाँकी रु. ३२ लाख ४४ हजार रहेको छ ।
- लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरूका सम्बन्धमा मिति २०७७।१२।२२ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रतिक्रिया पेश हुन आएकोमा प्राप्त प्रतिक्रियाबाट बेरुजू फछ्यौट नभइ कायम व्यहोराको अन्तीम प्रतिवेदन पाना ३० (तिस) को यसैसाथ संलग्न छ ।
- आम्दानी तथा खर्चको सेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेशकी बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकीन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसङ्ग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तह सङ्ग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

महालेखापरीक्षकको कार्यालय Office of the Auditor General

बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal
नेपाल

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गलतिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । नगर कार्यपालिका, नगर प्रमुख र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृत्याको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गलति समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनि उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन, तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसङ्ग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गलति पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गलतिलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

.....
(नारायण एम. सि.)
नायब महालेखापरीक्षक

श्री नलगाड नगरपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७६।७७

परिचय : स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस नलगाड नगरपालिकाको स्थापना २०७३ मा भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस नगर पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिका अन्तर्गत १३ वडा, ६९ सभा सदस्य, ३८७.४४ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २८ हजार ९५० जनसंख्या रहेको छ ।

स्थानीय संचित कोष : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम यस नगरपालिकाले वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त अनुदान तथा सहायता, आन्तरिक आम्दानी र स्थानीय सरकारबाट सञ्चालन भएको आयोजनाहरु समेतको आयव्यय हिसाबको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को समग्र संचित कोषको संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छ ।

आय				व्यय			
सि.नं.	विवरण	रकम	जम्मा	सि.नं.	विवरण	रकम	जम्मा
१	गतको अल्या	०.००	४१२५७७७२.००	१	चालु खर्च		२४७१०२६५६.००
१.१	संचित कोष खाता	४०७४२३४		१.१	संघिय राजस्व	६४६०१०१८.०	
१.२	घरौटी खाता	३०००.००		१.२	राजस्व बाँडफाँड	५०७०३७.००	
१.३	क.सं. कोष खाता	०.००		१.३	आन्तरिक क्षोत	४०३८४९०.००	
१.४	विपद व्यवस्थापन खाता	५१२४२३.०		१.४	संघिय शर्तित	१७७९५६१११.०	
१.५	मर्मत संभार कोष	०.००		१.५	समानिकरण	०.००	
१.६	विभाज्य कोष	०.००		१.६	प्रदेश शर्तित अनुदान	०.००	
२	संचितकोष खाताको	०.००	३८९५६२६२०.००	२	पुँजिगत खर्च	०.००	९४२९६७६१.००
२.१	संघिय राजस्व बाँडफाँड	६५६९११२३.		२.१	आन्तरिक क्षोत		७१३२३२८.००
२.२	प्रदेश राजस्व बाँडफाँड	५०७०३७.०		२.२	राजस्व बाडफाड-	०.००	
२.३	आन्तरिक स्रोत (राजस्व)	४०३८४६०.		२.३	राजस्व बाडफाड-	०.००	
२.४	उपभोक्ता समिति लागत	०.००		२.४	आन्तरिक क्षोत	७१३२३२८.००	
२.५	संघीय वित्तीय	९५०००००		३	संघीय सरकार		७९६९४०९५.००
२.६	संघीय शर्तित अनुदान	२०८९८४०		३.१	समानिकरण अनुदान	६५२५३०८६.०	
२.७	संघिय समपुरक अनुदान	०.००		३.२	शर्तित अनुदान	१४४४१००९.०	
२.८	संघिय विशेष अनुदान	५००००००.		३.३	विशेष अनुदान	०.००	
२.९	प्रदेश समानिकरण	१०३४२०००		३.४	समपुरक अनुदान	०.००	
२.१	प्रदेश शर्तित अनुदान	०.००		४	प्रदेश वित्तीय		७३९०३३८.००
२.९	प्रदेश समपुरक अनुदान	०.००		४.१	समानिकरण अनुदान	७३९०३३८.००	
२.१०	प्रदेश विशेष अनुदान	०.००		४.२	शर्तित अनुदान	०.००	
३.००	कार्यसंचालन कोष	०.००	५१८३५६१.००	४.३	विशेष अनुदान	०.००	
३.१	आइटी अफिसर तलब			४.४	समपुरक अनुदान	०.००	
३.२	सडक बोर्ड	१६५६०८९.		५	कार्यसंचालन कोष	०.००	०.००
३.३	प्रकोप व्यवस्थापन कोष	३५२७४७२.		५.१	सडक बोर्ड नेपाल	१६५६०८९.००	१६५६०८९.००
४	प्रकोप कोषमा ट्रान्सफर	०.००	०.००	५.२	कोरोना व्यवस्थापन	५८२१३२१.००	५८२१३२१.००
४.१	प्रकोप कोषमा ट्रान्सफर	०.००		५.३	कर्मचारी कल्याण	०.००	
४.२	प्रकोप कोषमा ट्रान्सफर	२१०००००.		५.४	विविध खर्च खाता	०.००	
४.३	प्रकोप कोषमा ट्रान्सफर	९९९४१८.	०.००	५.५	कर्मचारी कल्याण कोष	०.००	

५	घरौटी खाताको आम्दानी	१८१९१७३.०	१८१९१७३.००	६.०	अन्तर सरकारी	०.००	१११५९४४१०.००
६	अन्तरसरकारी अख्तियारी	०.००	१११५९४४१०.००	६.१	बहुक्षेत्रीय पोषण-	८८३०२०.००	
६.१	बहुक्षेत्रीय पोषण-	८८३०२०.०		६.२	सामाजिक सुरक्षा	६५६४२०००.०	
६.२	सामाजिक सुरक्षा संरक्षण-	६५६४२०००		६.३	स्थानीय पूर्वाधार	९८००००.००	
६.३	स्थानीय पूर्वाधार विकास	९८००००.०		६.४	राष्ट्रिय परिचयपत्र	१०७६०००.००	
६.४	राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा	१०७६०००.		६.५	राष्ट्रिय परिचयपत्र	११००००.००	
६.५	राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा	११००००.०		७	सामाजिक विकास	४३०५००	
	ul/a;+u ljz]Zjo/ sfof{s d	८६२८३३.०					
	भूमि व्यवस्था कृषि तथा	१७७७०००.			भूमि व्यवस्था कृषि	१७७७०००	
६.६	सामाजिक विकास	४३०५००		६.७	गरिवसंग विशेष्यर	८६२८३३	
	मुख्य मन्त्रि रोजगार	५१५२६०५			मुख्य मन्त्रि	५१५२६०५	
६.७	मुख्य मन्त्रि रोजगार	३६३१५६०		६.८	मुख्य मन्त्रि	३६३१५६०	
६.८	मुख्य मन्त्रि रोजगार	०		६.९	प्रदेश पुर्वाधार	३१०४८८९२	
६.९	प्रदेश पुर्वाधार विशेष	३१०४८८९		७.०	फिर्ता रकम	२९८१४७८३.०	२९८१४७८३.००
		०	०		०	०.००	०.००
७	विवध	०.००	०.००	८.०	घरौटी खाताको खर्च	४१४१७३.००	४१४१७३.००
७.१	चालु खर्च खाताको खर्च	०.००	०.००	९.०	बैंक मौज्जात	०.००	५९९०८८९७.००
७.२	प्रकोप व्यवस्थापन	०.००		९.१	संचित कोष खाता	५७६९८३२८.०	
	विविध खर्च खाताको	११११५४.०	११११५४.००	९.२	कोरोना कोष	८०५५६९.००	
		०.००		९.३	घरौटी खाता	१४०५०००.००	
				९.४	कर्मचारी कल्याण	०.००	
				९.५	सर्मत सभार कोष	०.००	०.००
					विविध खर्च खाता	०.००	
	जम्मा		५५०५२९०९०.००		जम्मा		५५०५२९०९०.००

दफा	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु	बेरुजू रकम
	• वित्तीय विवरण विप्लेषण	
१.	<p>वित्तीय विवरण : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा नगरपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकीए अनुसार नगरपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन्:</p> <ul style="list-style-type: none"> • स्थानीय तहले संचित कोषमा गत विगतको बाँकी यस वर्ष प्राप्त रकम र संचित कोषबाट भएको खर्च स्पष्ट देखिने गरी खाता राखेको छैन । • स्थानीय तहले बैंक समायोजन हिसाब खाता राखेको छैन । जसबाट स्थानीय तहको असार मसान्तको बैंक मौज्जात र श्रेस्ताको मौज्जात रु.१४१६२७९१।२० ले फरक देखिएको छ । • लेखापरीक्षणका क्रममा बैंक नगदी किताब तथा पेशकी खाता अद्यावधिक नरहेको कारण स्थानीय तहले पेश गरेको आय-व्यय विवरण यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था छैन । • कतिपय सम्बन्धित आर्थिक कारोबारहरुको गोश्वरा भौचर बजेट शिर्षकगत बैंक नगदी किताबमा नजनाएकाले श्रेस्ता अनुसार बैंक मौज्जात ऋणत्मक रहेको तथा स्थानीय तहका सबै खाताहरुको एकमुष्ट हिसाव गर्दा मौज्जात ऋणात्मक नरहेको । • नगरपालिकाले यस आर्थिक वर्षको कारोबारलाई आंशिक रुपमा सुत्रमा प्रविष्टि गरी बाँकी 	

	<p>कारोबारहरुलाई सुत्र प्रणाली म्यानुअल रूपमा कारोबार प्रविष्टी गरेकोले बैंक नगदी किताबको कारोबार र गोश्वारा भौचरको सुत्रमा प्रविष्टि गर्दा संख्या फरक पर्नाले समस्त वित्तीय विवरणको शुद्धता एकिन गर्न सक्ने आधार देखिएन । तसर्थ नगरपालिकाले पूर्ण रूपमा सुत्रको प्रयोग गरी आर्थिक वर्षको सबै कारोबारको प्रविष्टि गर्नु पर्दछ ।</p> <p>त्यसैले तोकेबमोजिमका वित्तीय विवरणहरु तथा खाताहरु अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।</p>											
२.	<p>बैंक हिसाब मिलान नगरेको : स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रूपमा सेस्ता र बैंक खाताको हिसाब मिलान विवरण तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको देहायब मोजिमको खाताको बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण निम्नानुसार फरक पर्न गएकोले बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार गरी प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रू.</p> <table border="1" data-bbox="183 790 1257 902"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>खाताको नाम</th> <th>श्रेस्ता अनुसार ३ वटा खाताको बाँकी</th> <th>बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार ६ वटा खाताको बाँकी</th> <th>फरक</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td></td> <td>५९९०८८९७</td> <td>७४०७९६८८।२०</td> <td>१४१६२७९९।२०</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार ३ वटा खाताको बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार ६ वटा खाताको बाँकी	फरक	१		५९९०८८९७	७४०७९६८८।२०	१४१६२७९९।२०	१४१६२७९९।२०
सि.नं.	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार ३ वटा खाताको बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार ६ वटा खाताको बाँकी	फरक								
१		५९९०८८९७	७४०७९६८८।२०	१४१६२७९९।२०								
३.	<p>आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्बन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल बमोजिम रहेका छन् :</p> <ul style="list-style-type: none"> स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन । पालिकाले एक आर्थिक वर्ष भित्र भएको आर्थिक कारोबारको अनुसुची १४ बमोजिमको ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन । पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन । कार्यालयको श्रेष्ठा र बैंक विचको हिसाब फरक परे वा नपरेको सम्बन्धमा बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण हिसाब मिलान भए नभएको सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन । स्थानीय कोषको सञ्चालन, व्यवस्थापन र प्रतिवेदन प्रणालीमा एकरूपता र शुद्धता कायम गर्न महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले उपलब्ध गराएको स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) को पुर्ण प्रयोग गरेको पाईएन । अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिमको मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन । स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा 											

समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले उक्त समितिहरू गठन गरेको पाईएन ।

- विषयगत क्षेत्रमा संचालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रीत भई वितणमुखि रहेको पाईयो ।
- पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो
- वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी समान अभिलेख पालिकाको मूल जिन्सी खातामा अध्यावधिक गरेको पाईएन ।
- जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन ।
- मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ क अनुसार ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिइएको तथा इ-टीडिएस गरेको पाइएन ।
- कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरू पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको ।
- कुनै रकम भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरूमा सिलसिलेवार नम्बर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा से अनुसार गरेको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ को नियम ७ र ८ खरिद अनुसार गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन ।
- ठेक्काहरूको विस्तृत विवरण देखिने गरि ठेक्का खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली, बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा बनाएको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।
- संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ अनुसार पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण गर्न गठन गरेका उपभोक्ता समिति उक्त ऐन, को व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन ।
- सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय-व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन ।

	<ul style="list-style-type: none"> • वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार गरेको पाइएन । • पालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको ३७ जनाको दरबन्दी रहेकोमा १६ दरबन्दी रिक्त रहेको पाईयो । • सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरूको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन । • निजामती सेवा ऐन, २०४९ बमोजिम कार्य विवरण बनाई लागु गरेको पाईएन । • निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ ख २ बमोजिम तलवि प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी रु. ३०४२१००० तलब खर्च लेखेको पाईयो । तलवी प्रतिवेदन पारित नहुँदा ग्रेडसमेत यकिन हुन सकेन । • मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम यस पालिका तथा पालिकामा समाहित भएका साविकका गाउँ विकास समिति तथा नगरपालिकाको नाममा रहेको पेशकी तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको पालिकामा कायम गरी नियमानुसार पेशकी फछ्यौट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा यस पालिकामा समाहित भएका साविकका विषयगत कार्यालयको बेरुजू लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख नगरपालिकाले एकिकन गरी अध्यावधिक नगरेकोले पालिकाले उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । <p>तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।</p>	
४.	<p>सम्पत्ति हस्तान्तरण : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख उक्त कार्यालयहरू समाहित भएका पालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यसरी हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७५ असार मसान्त भित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार नगरेको, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, मोबाईल फोन सेट र अन्य फर्निचर जस्ता मूल्यवान समानहरू जिम्मेवारी सारेको पाईएन । यसरी जिन्सी मालसामानको आम्दानी नजनाउँदा जिन्सी मालसामानहरू हराउने र हिनामिना हुन सक्ने हुँदा खरिद गरिएका मालसामानहरूको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।</p>	
५.	<p>जग्गा उपयोग मापदण्ड: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २७ बमोजिम स्थानिय तहले भु-जोखिम संवेदनशिलताका आधारमा जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड तोक्नुपर्ने र त्यस्तो मापदण्डको अधिनमा रही तोकेको क्षेत्रमा मात्र भवन निर्माण गर्न स्वीकृती दिन सक्ने व्यवस्था छ। यस गाउँपालिकाले जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागु गरेको देखिएन। स्थानीय तहले आफ्नो सबै क्षेत्र वा कुनै क्षेत्र तोकी त्यस्तो क्षेत्रमा वन्ने भवनहरूको लागि जग्गा तथा भवनको प्रकृति, समान ढाँचाको नमुना नक्सा तयार गर्न र सेवाग्राहीको लागि आफ्ना प्राविधिक कर्मचारीवाट नक्सा तयार गराई निःशुल्क उपालव्ध गराउने व्यवस्था रहकोमा कार्यान्वयन भएको देखिएन । जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड तोकी जग्गा तथा भवनको प्रकृती बमोजिम नक्सा तयार तथा स्वीकृतिको व्यवस्था अपनाउनु पर्दछ ।</p>	

	<p>• बजेट तथा कार्यक्रम</p>																																					
६.	<p>बजेट पेश, पारित र अख्तियारी : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ म स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐन, को दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उप प्रमुख ज्यूले २०७६।०३।१० गते रु. ४५ करोड ४१ लाख ३६ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०७६।३।११ मा सभाले पारित गरेको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७६।३।२१ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । कानूनले तोकेको समयमा आय र व्ययको अनुमान पेश गरी पारित गर्ने र अख्तियारी दिनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>																																					
७.	<p>बजेट सीमा निर्धारण समिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरू फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितीलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले समितिको गठन गरेको छैन । कानूनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमा लगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ ।</p>																																					
८.	<p>बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरौपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐन, मा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>																																					
९.	<p>क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति: स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रूपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७६।७७ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहाय अनुसार रहेको देखिन्छ ।</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">क्र.स</th> <th rowspan="2">क्षेत्र</th> <th rowspan="2">बजेट</th> <th rowspan="2">खर्च</th> <th>खर्च प्रतिशत</th> </tr> <tr> <th>जम्मा खर्चको तुलनामा</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>आर्थिकविकास</td> <td>३९७०५०००</td> <td>२३९६४०९३</td> <td>६०।३५</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>सामाजिकक्षेत्र</td> <td>२२५२८००००</td> <td>१९६२७११५५</td> <td>८७।१२</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>पूर्वाधारविकासक्षेत्र</td> <td>१०७०८७०००</td> <td>६०२३०२८१</td> <td>५६।२४</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक</td> <td>७०३०००००</td> <td>५९५६०४१५</td> <td>८४।७२</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>वित्तीयव्यवस्थापनरसुशासन</td> <td>११७६४०००</td> <td>७१३०२७०</td> <td>६०।६१</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">जम्मा</td> <td>४५४१३६०००</td> <td>३४७१५६२१४</td> <td>७६।४४</td> </tr> </tbody> </table>	क्र.स	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत	जम्मा खर्चको तुलनामा	१	आर्थिकविकास	३९७०५०००	२३९६४०९३	६०।३५	२	सामाजिकक्षेत्र	२२५२८००००	१९६२७११५५	८७।१२	३	पूर्वाधारविकासक्षेत्र	१०७०८७०००	६०२३०२८१	५६।२४	४	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	७०३०००००	५९५६०४१५	८४।७२	५	वित्तीयव्यवस्थापनरसुशासन	११७६४०००	७१३०२७०	६०।६१	जम्मा		४५४१३६०००	३४७१५६२१४	७६।४४	
क्र.स	क्षेत्र					बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत																														
		जम्मा खर्चको तुलनामा																																				
१	आर्थिकविकास	३९७०५०००	२३९६४०९३	६०।३५																																		
२	सामाजिकक्षेत्र	२२५२८००००	१९६२७११५५	८७।१२																																		
३	पूर्वाधारविकासक्षेत्र	१०७०८७०००	६०२३०२८१	५६।२४																																		
४	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	७०३०००००	५९५६०४१५	८४।७२																																		
५	वित्तीयव्यवस्थापनरसुशासन	११७६४०००	७१३०२७०	६०।६१																																		
जम्मा		४५४१३६०००	३४७१५६२१४	७६।४४																																		

	उपरोक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सामाजिक क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी ८७।१२ प्रतिशत र पुर्वाधारमा सबै भन्दा घटीमा ५६।२४ प्रतिशत रहेको छ ।	
१०.	खर्च विश्लेषण: पालिकाले यसवर्ष कुल आन्तरिक आयबाट रु. ४०३८४६०।- राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु. ३८०५२४९६०।- समेत रु. ३८४५६२६२०।- आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु. २४७१०२६५६।- र पूँजिगत तर्फ रु. ९४२९६७६९।- समेत गरि कुल रु. ३४९३९९४९७। खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा १.०५ प्रतिशत रहेको छ । यसवर्ष पदाधिकारी सबिधामा रु. १०३२८५००।- खर्च भएको छ र आन्तरिक आयको २५५।७५ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ७२.४० प्रतिशत चालु र २७.६० प्रतिशतमात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाहरुले विकास निर्माण कार्यक्रम संचालनमा न्युन खर्च गरी प्रशासनिक कार्यमा बढी खर्च गरेको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरूपमा विकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।	
११.	लक्ष्य प्रगति : कार्यालयले चौमासिक र वार्षिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रिय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा चौमासिक प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन । कार्यक्रम अनुसार बजेट खर्च गर्ने तर कार्यक्रम कार्यान्वयनको तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगति तयार नगर्ने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।	
	संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन	
१२.	प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोर्ड, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ५३ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ३७ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका प्रशासकीय अधिकृत, इन्जीनियर, जनस्वास्थ्य अधिकृत सहित १६ पदहरु रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।	
१३.	कर्मचारी प्रोत्साहन भत्ता : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, संचालन, व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धि आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानून बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानून बमोजिम हुने व्यवस्था छ । त्यस्तै अर्थ मन्त्रालयको कार्य संचालन निर्देशिकाको परिच्छेद ७ को ७.४.१ बमोजिम अतिरिक्त समय र बिदाको दिन काम गर्दा अर्थ मन्त्रालयबाट नमर्स स्वीकृत गराई खाजा र खाना भुक्तानी दिनुपर्ने र ७.४.१ को (५) बमोजिम प्रोत्साहन भत्ता खुवाउन समेत अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले कानून नबनाई यो वर्ष निम्नानुसार प्रोत्साहन भत्ता खर्च गरेको कारण आर्थिक व्ययभार बढ्न गएको रु.	
१४.	स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११	

बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कनसहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ । तथ्याङ्क वेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ पालिकाले अभिलेख व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।

१५. **वडा सचिवको पदपूर्ति** : पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपूर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था देहाय बमोजिम छ । रिक्त पदहरूको पदपूर्ति गर्नुपर्दछ ।

वडा संख्या	वडा सचिवको दरबन्दी	वडा सचिवको पदपूर्ति	रिक्त वडा सचिव
१३	१३	९	४

१६. **सेवा प्रवाहको स्थिति** : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन, बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । यस वर्ष पालिकाबाट निम्नानुसार सेवाप्रवाह गरेको देखिन्छ :

विवरण	जम्मा
स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास	०
पञ्जीकरणतर्फ	
जन्मदर्ता	१५३०
मृत्युदर्ता	१२८
बसाईसराई दर्ता	८१
विवाह दर्ता	२३४
सम्बन्धविच्छेद दर्ता	२
पूर्वाधार विकास सडक निर्माण	
कालोपत्रे सडक निर्माण	०
कालोपत्रे सडक मर्मत	०
ग्राभेल सडक निर्माण	०
ग्राभेल सडक मर्मत	०

१७. **योजना छनौट र कार्यान्वयन** : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त हुने प्रगतिका योजना छनौट गरि प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सभाबाट स्वीकृत वार्षिक गाउँ विकास योजना २०७६/७७ को अध्ययन गर्दा पालिकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको अधिकांश योजना न्यून बजेट भएका र लागत प्रभावी हुने किसिमले संचालन गरेको पाइएन । पालिकाले यस वर्ष संचालन गरेका योजना देहाय अनुसार छन् :

रु १ लाख सम्म	रु १ लाख देखि २ लाखसम्म	रु २ लाखदेखि ५ लाखसम्मका	रु ५लाख देखि १० लाखसम्मका	रु १० लाखभन्दा बढीको	जम्मा
२२	२५	६५	३०	४२	१८४

उपरोक्त विवरण अनुसार पालिकाले यस वर्ष रु. १० हजार देखि ५० लाख सम्मका जम्मा १८४

	वटा योजना संचालन गरेकोमा रु. १ लाख भन्दा मुनिका मात्र २२ वटा योजनाहरू रहेका छन् । त्यसैले साना रकमका धेरै योजनाहरू संचालन गर्दा कार्यालयको जनशक्ति वर्षे भरि योजना व्यवस्थापनमा खटिनु पर्ने, संचालित योजनाबाट चालु प्रकृतिका कार्यमा बढी खर्च भई लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत नकारात्मक असर पर्ने अवस्था तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।									
	• कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन									
१८.	कानून र सञ्चालन स्थिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन, तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरू बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म २५ वटा ऐन समेत जम्मा ७३ वटा कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।									
१९.	न्यायिक समिति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतवर्ष फछ्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाकी १० र यो वर्ष थप भएको ३१ गरी कुल ४१ विवाद दर्ता भएकोमा १२ वटा मात्र फछ्यौट भई २९ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादाभित्र फछ्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।									
२०.	आन्तरिक लेखापरीक्षण : स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताको आधारमा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने उल्लेख छ । तर नगर पालिकाले यस वर्षको आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छैन । तसर्थ कानूनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।									
२१.	आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा : प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नो आन्तरिक कारोबार, आन्तरिक जाच एवं आर्थिक कार्य प्रणाली प्रभावकारी र व्यवस्थित गराउन आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था भएपनि आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन भएको छैन । आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठनको अभावमा आर्थिक कारोबार अव्यवस्थित भई वित्तीय जोखिम बढ्ने संभावना रहन्छ । तसर्थ यस नगरपालिकाले आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गरी आर्थिक कारोबारको यथार्थता एवं वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण गर्ने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।									
	• पदाधिकारी सुविधा									
२२.	स्थानीय तहका पदाधिकारी सुविधा : नेपालको संविधानको धारा २२७ मा नगरसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानूनबमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार कर्णाली प्रदेश संसदले स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ जारी गरेको छ । उक्त ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार पालिकाबाट देहाय बमोजिम रु. १०३२८५००।- सुविधा वापत भुक्तानी भएको छ ।									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं</th> <th>विवरण</th> <th>प्रमुख/</th> <th>उपप्रमुख/</th> <th>वडाअध्यक्ष</th> <th>कार्यपालिका</th> <th>सभाका</th> <th>जम्मा</th> </tr> </thead> </table>	सि.नं	विवरण	प्रमुख/	उपप्रमुख/	वडाअध्यक्ष	कार्यपालिका	सभाका	जम्मा	
सि.नं	विवरण	प्रमुख/	उपप्रमुख/	वडाअध्यक्ष	कार्यपालिका	सभाका	जम्मा			

		अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	१३ जना	सदस्य ८ जना	सदस्य ४६ जना		
१	अनुगमन खर्च	१८००	१४०००	८०००	५०००	२५००	१०३२८५००	
२	विद्युत तथा उर्जा खर्च	४०००	३०००	१०००	५००	५००		
३	टेलिफोन, मोबाइल	३०००	३०००	३०००	१५००	१०००		
४	पुस्तक, पत्रीका, ईन्टरनेट	३०००	३०००	३०००	१५००	१०००		
५	इन्धन खर्च	८०००	७०००	२५००	०	०		
६	अतिथि सत्कार	५०००	५०००	५०००	१५००	१०००		
७	खानेपानी/विजुली/सरसफाई	५०००	४०००	२०००	१५००	५००		
८	चाडपर्व खर्च	०	०	०	०	०		
	<ul style="list-style-type: none"> • अनुदान फिर्ता, वितरण र उपयोग 							
२३.	<p>अनुदान फिर्ता : संघीय एवं प्रदेश सरकारको कानून एवं कार्यविधि बमोजिम ती निकायबाट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने समपुरक वाहेकका अनुदान खर्च नभई बाँकी रहेको अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । प्राप्त विवरण अनुसार २०७७ असार मसान्तमा देहायबमोजिमको अनुदान खर्च नभई बाँकी रहेको रु. २१५८६८८० मिति २०७७ भाद्र महिनामा फिर्ता गरेको छ ।</p>							
२४.	<p>महोत्सव तथा अन्य खर्च : स्थानीय सरकार संचालन ऐन,, २०७४ ले संस्था, समूह, पर्व, जात्रा, यात्रा, विरामी, संस्कृति लगायतमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने कानूनी व्यवस्था गरेको देखिदैन । तर गाउँपालिकाले यस वर्ष नगर महोत्सवमा रु. ८ लाख खर्च गरेको छ ।</p>							
२५.	<p>वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना : सार्वजनिक खरिद ऐन,, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खरिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु.९ करोड ४२ लाख पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली, नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली, बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।</p>							
२६.	<p>सवारीसाधन खरिद : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, केन्द्रीय सरकार र तालुक संघीय मन्त्रालयको परिपत्र, निर्देशन समेतको आधारमा आफ्नो आन्तरिक आम्दानीबाट मात्र सवारी साधन खरिद गर्नु पर्दछ । अर्थ मन्त्रालयको स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा कार्यान्वयन आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ती हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४ को निर्देशन नं. ५.१५ अनुसार नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गराइएको बजेट तथा स्रोत साधनबाट कार्यालयको नियमित प्रयोजनको लागि सवारी साधन खरिद गर्न नपाईने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार पालिकाले २ थान मोटरसाइकल साधन रु. ५१००००।- खरिद गरेको छ ।</p>							
	<ul style="list-style-type: none"> • कर दस्तुर एवं आन्तरिक आय 							

२७.	<p>आयको अनुमान: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु. ६५ लाख प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा रु. ४० लाख अर्थात अनुमान भन्दा ३३ प्रतिशत घटी आय प्राप्त गरेको छ । आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यथार्थपरक बनाई आय आर्जन वृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।</p>							
२८.	<p>आन्तरिक आय: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।</p> <table border="1" data-bbox="183 728 957 801"> <thead> <tr> <th>केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च</th> <th>आन्तरिक आय</th> <th>आन्तरिक आय प्रतिशत</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>३२२२५१२५४</td> <td>४०३८४६०</td> <td>१२.५</td> </tr> </tbody> </table> <p>उपरोक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा १२.५ प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय संकलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय वृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।</p>	केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत	३२२२५१२५४	४०३८४६०	१२.५	
केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत						
३२२२५१२५४	४०३८४६०	१२.५						
२९.	<p>राजस्व अभिलेख : कार्यालयले राजस्वको अभिलेख अध्यावधिक गरी सोको लेखापरीक्षण गराउने जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखको हुने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाबाट रसिद ठेलिहरू छपाई गरेर वडा कार्यालयमा पठाउने गरेकोमा सोको पुरा अभिलेख पालिकामा आएको देखिएन । अधिल्लो आ.व.को बाँकी के कति छन एकिन गर्न सकिएन । कार्यालयबाट सबै वडाहरूमा पनि स्वचालित प्रणालि जडान गरी राजस्व संकलन गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ । यसले गर्दा व्यक्तिहरूले छुट्टै रसिद छपाउने जोखिम विद्यमान रहन्छ । यसको सम्बन्धमा तहाँ कार्यालयबाटै छानविन गर्नुपर्दछ । अतः कार्यालयले आगामी दिनमा रसिद नियन्त्रण तथा राजस्व असूलीलाई स्वचालित प्रणाली मार्फत व्यवस्थापन गर्न विशेष ध्यान दिनु पर्दछ ।</p>							
३०.	<p>राजस्व दाखिला : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ९ (६) बमोजिम जिम्मेवार व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगद सोही दिन दाखिला गरी सेस्ता खडा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । साथै सोही ऐन अनुसार तोकिएको समयमा राजस्व रकम दाखिला नगरेमा सम्बन्धित तालुक कार्यालयले १० दिन सम्म ढिला गरेको भए १० प्रतिशत, १५ दिन सम्म ढिला गरेको भए १५ प्रतिशत जरिवाना गरी सो समेत दाखिला गर्न लगाउने र १५ दिन भन्दा ढिलो गरेको भए २५ प्रतिशत जरिवाना गरी नगद दाखिला गर्न लगाई कसूरको मात्रा अनुसार प्रचलित कानून बमोजिम विभागीय कारवाही समेत गर्न गराउन सक्ने व्यवस्था छ । कार्यालय अन्तर्गत १३ वटा वडा पालिका प्राप्त गरेको राजस्व रकम ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार तोकिएको अवधि भित्र दाखिला गरेको छैन । यसरी ढिला हुने गरी राजस्व रकम बैक दाखिला भएको अवधिको कार्यालयले छानविन गरी, जरिवाना रकम असुल गर्नुपर्ने देखिन्छ । कार्यालयले सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरूले प्राप्त गरेको आन्तरिक राजस्व रकम र बैकमा दाखिला गरेको विवरणमा कार्यालयले विशेष ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>							
३१.	<p>मूल्य अभिवृद्धि कर कट्टी : आर्थिक ऐन, २०७६ ले गरेको व्यवस्था अनुसार सरकारी कार्यालयले २०७६।२।१६ देखिको ठेक्का वा करार अन्तर्गतको भुक्तानीमा मू.अ.कर रकमको ५० प्रतिशत सम्बन्धीत राजस्व शीर्षकमा र बाँकी ५० प्रतिशत सम्बन्धीत फर्मलाई भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ ।</p>							

	<p>तर पालिकाले देहायको भुक्तानीमा नियमानुसार ५० प्रतिशत रकम रु. १४७१३४।- कट्टी गरी नगरी फर्मलाई नै भुक्तानी दिएको देखिएको कर समायोजन प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.</p> <table border="1" data-bbox="183 286 1268 436"> <thead> <tr> <th>गोभौन./मिति</th> <th>भुक्तानी पाउनेको नाम</th> <th>प्यान नं.</th> <th>भुक्तानी रकम</th> <th>सुअकर कर रकम</th> <th>५० प्रतिशत रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>२४७।०७७।१।२४</td> <td>सेवक निर्माण सेवा</td> <td>३०३६७५७०३</td> <td>२५५७८६८</td> <td>२९४२६८</td> <td>१४७१३४</td> </tr> </tbody> </table>	गोभौन./मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	प्यान नं.	भुक्तानी रकम	सुअकर कर रकम	५० प्रतिशत रकम	२४७।०७७।१।२४	सेवक निर्माण सेवा	३०३६७५७०३	२५५७८६८	२९४२६८	१४७१३४	१४७१३४
गोभौन./मिति	भुक्तानी पाउनेको नाम	प्यान नं.	भुक्तानी रकम	सुअकर कर रकम	५० प्रतिशत रकम									
२४७।०७७।१।२४	सेवक निर्माण सेवा	३०३६७५७०३	२५५७८६८	२९४२६८	१४७१३४									
	<p>• उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य</p>													
३२.	<p>प्राविधिक बिल र कार्य सम्पन्न: सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिड बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । उपभोक्ता समितिहरुबाट सञ्चालित योजनाको ठेक्का बिलहरुमा लागत अनुमान र वास्तविक कामको मूल्याङ्कनमा बराबर परिमाण र रकम उल्लेख भएको देखिन्छ । लागत अनुमान बराबर नै मूल्याङ्कन भएको देखिएकाले वास्तविक काम कति भएको हो भन्ने सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था देखिएन । प्राविधिकले पेश गर्ने कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र कार्य सम्पन्न भएको मिति लगायतका इन्जिनियरिड नर्स अनुसार बिलमा खुलाउनुपर्ने तथ्याङ्क उल्लेख गरेको पाईएन । यसले गर्दा कुन काम कहिले सम्पन्न गर्नुपर्ने र तोकिएको अवधिमा सम्पन्न भए वा नभएको विषयमा यकिन हुन नसकिएको हुँदा प्राविधिकले इन्जिनियरिड नर्स अनुसारको उपभोक्ता समितिको बिल बनाउँदा नापजाँचलाई वास्तविक कार्य सम्पादनमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।</p>													
३३.	<p>लागत सहभागिता : पालिकाले आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, नगद सहभागिता तोकिएको अवस्थामा सहभागिता वापतको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको खातामा दाखिला गरी सो को भौचर प्राप्त भएपछि मात्र उपभोक्ता समितिसँग योजना सम्झौता गर्नुपर्ने गर्नुपर्दछ । तर पालिकाले लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन । अतः नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ ।</p>													
३४.	<p>हेभी इक्विपमेण्टको प्रयोग : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ । सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक बाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ । पालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरुले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइए तापनि नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकबाट सिफारिश गराई गाउँ कार्यपालिकाबाट सहमति लिएको पाइएन । पालिकाले नियमको पालना गरी कार्य गराउनुपर्दछ ।</p>													
३५.	<p>मेशिनको दर : नगरपालिकाले दर विप्लेषण गर्दा १२० सिसि, २१०-२२० सिसि, ३२० सिसि क्षमताको एक्साभेटर मेशिनको प्रतिघण्टा भाडाको फरक फरक जिल्ला दररेटको आधारमा नरम माटो कडा माटो नरम चट्टान मेडियम र कडा चट्टानको कार्यको दररेट निर्धारण गरेको छ । उपभोक्ता समितिले पेश गरेका बिल तथा कागजातबाट मेशिनको क्षमता नखुले पनि धेरै जसो उपभोक्ता समितिले २१०-२२० सिसिका उपकरणको दर अनुसार भुक्तानी गरेको देखियो । यसबाट साना क्षमताका</p>													

मेशिनको प्रयोग गरी ठूला क्षमताका मेशिनको दरवाट भुक्तानी हुन सक्ने, ठूला क्षमताका मेशिनले गर्ने काम र साना क्षमताका मेशिनको काम एउटै दरमा भुक्तानी हुन सक्ने देखिएकोले यसमा विश्वस्त हुनसक्ने आधार भएन । अतः यस प्रकारको दररेट उपयुक्त देखिदैन । औषत दर लिई एउटा दररेट कायम गर्न उपयुक्त देखिन्छ । गाउँपालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत गरेका निर्माण कार्यका केही उदाहरणहरू निम्नानुसार छन :

गो भौ नं	उपभोक्ता समिति	प्राविधिक मूल्यांकन	श्रमदान	एक्साभेटर
९४।०७७।१।१२	सिमतौरी तान्न सडक निर्माण	३६६७३३७।९८	६६७३३७।९८	१२२५०००
९१।०७७।१।२८	दानी पिपल वफेलगाउँ सडक	२७६९००५।९३	५६९००५।९३	१४०००००
७।०७७।३।२३	गर्छिना लविसा सडक	६०६४१११।०५	११६४१११।०५	२४०००००
९।०७७।३।२९	तान्न सडक निर्माण	२४६५५९३।७६	५२५९९३।७६	१७२२०००
७।०७७।२।१४	बाउसेखोला लह मन्चौर सडक	१५१८५००	३१८५००	७५००००

३६. **जटिलसंरचना निर्माण** : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरूलाई मेशिन, औजार उपकरणहरूको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन, पुल, कल्भर्ट, ओभरहेड टंकी, निर्माण, ग्रामीण विद्युतीकरण लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरू मार्फत गराउने गरेको देखियो । यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायीबाट बोलपत्र मार्फत प्रतिस्पर्धा बाट गराउनु उपयुक्त देखिन्छ । यसका केही उदाहरणहरू यसप्रकार रहेका छन् :

गोभौनं./मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	कामको विवरण	भुक्तानी रकम
२४७।०७७।१।२४	भवन निर्माण उस	स्वास्थ्य भवन	२५५७८६८
१०८।०७७।२।२०	नगरपालिका भवन	पालिका कार्यालय भवन	४५५००००
२३१।०७७।३।३१	भवन निर्माण उस	बडा नं ४ कार्यालय भवन	१८४६७२०
९४।०७७।१।१२	सडक निर्माण	सिमतौरी तान्न सडक	३००००००
७।०७७।२।१४	सडक निर्माण	बाउसेखोला मन्चौर सडक	१२०००००
जम्मा			

नियमावलीको व्यवस्था अनुरूप कार्य गराउनुपर्दछ ।

३७. **उपभोक्ता समितिलाई सिमाभन्दा बढीको कार्य** : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(१) मा रु.१ करोडसम्म लागत अनुमान भएको सोही आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न गर्न सकिने निर्माण कार्य मात्र सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट गराउन सकिने तथा उक्त लागतमा मूल्य अभिवृद्धि कर, ओभरहेड, कन्टिन्जेन्सी र जनसहभागिताको अंश समेतको रकम समावेश हुने व्यवस्था छ । तर पालिकाले रु. १०९७६१७३।९४ लागत अनुमान भएको बहुवर्षिय भवन निर्माण योजनामा पालिकाले रु. ९९०००००।- र जश्रमदानबाट रु. १०९७६१७३।- बेहोर्ने गरी उपभोक्ता समितिबाट गराएको पाइयो । जसमा यस वर्ष रु. ४५५००००।- खर्च लेखेको छ ।

गोभौनं./मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	कामको विवरण	लागत अनुमान	भुक्तानी रकम	कैफियत
६।०७६।७।८ र १०८।०७७।२।२०	भवन निर्माण उपभोक्ता समिति	कार्यालय भवन निर्माण	१०९७६१७३।९४	४५५००००।	आ व ०७५।७६ मा शुरु भएको

सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा भएको व्यवस्था विपरीत हुने गरी यस्ता ठूला आयोजना निर्माणको कार्य उपभोक्ता समितिबाट नगरी प्रतिस्पर्धात्मक र मितव्ययी हुने गरी बोलपत्रको माध्यमबाट हुनुपर्दछ ।

३८. **सब कन्ट्याक्टरबाट काम गराएको** : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को

उपनियम १० मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नुपर्ने र कुनै निर्माण व्यवसायी वा सब कन्ट्र्याक्टरबाट काम गराउन सकिने छैन भन्ने उल्लेख छ । देहायका उपभोक्ता समितिले सडक निर्माणको काम आफै गर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा देहायका निर्माण व्यावसायीबाट काम गराएको देखियो । नियमावलीमा भएको व्यवस्था विपरित काम गराउने उपभोक्ता समिति, जाँचपास गर्ने प्राविधिक तथा सिफारिस कर्ता एवं अनुगमन कर्तालाई यस सम्बन्धमा जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ । साथै निर्माण व्यावसायीबाट कम मूल्यमा काम गराई बढी भुक्तानी लिएको देखिएकोले असुल गर्नुपर्ने रु.

५०७५०००

गो शौ नं	विवरण	भुक्तानी रकम	सब कन्ट्र्याक्टर	भुक्तानी रकम	श्रमदान	बढी भुक्तानी
९४।०७७।१।१२	सिमतेरी तार सडक निर्माण उपभोक्ता समिति	३००००००	युनिट ग्रुप कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	१२२५०००	६६७३३७।९८	१७७५०००
९१।०७७।१।१२८	दानी पिपल बफेल गाउँ सडक	२२०००००	जेनिसा कन्स्ट्रक्सन	१४०००००	५६९००५।९३	८०००००
७।०७७।३।२३	गर्छिना लविसा सडक	४९०००००	जयन्ति निर्माण सेवा	२४०००००	४५६२३९	२५०००००
जम्मा						५०७५०००

३९. **संघीय संचित कोषमा रकम फिर्ता नगरेको :** संघीय एवं प्रदेश सरकारको कानून एवं कार्यविधि बमोजिम ती निकायबाट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने समपुरक बाहेकका अनुदान खर्च नभई बाँकी रहेको अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । नगरपालिकाले शसर्त चालु कार्यक्रम अन्तरगत तपशिलमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मितिमा लिएका कार्यक्रम पेशकी रकम फछ्यौट गर्दा खर्च नभइ फिर्ता भएको रु. ५०६००० संघीय संचित कोष/ प्रदेश संचिति फिर्ता पठाउनु पर्नेमा स्थानीय संचित कोषमा जम्मा भएकोले उक्त रकम सम्बन्धित (संघीय संचित कोष/ प्रदेश संचित कोष) मा फर्ता पठाउनु पर्ने रु.

५०६०००

क्र. स.	विवरण	खर्च नभइ स्थानीय संचितकोषमा जम्मा भएको रकम
१	निर्सिड निरीक्षक श्री भगवती कुमारी बोहराबाट	१८८०००
२	स्वास्थ्य चौकी कैना इन्चार्जबाट	१६०००
३	सि.अ.हे.व.श्री प्रचण्ड कुमार कार्कीबाट	३०२०००
जम्मा		५०६०००

शिक्षा तर्फ

४०. **निकासा अभिलेख तथा माग फाराम प्राप्त नभएको:** स्थानीय र प्रदेश तहमा शसर्त एव शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७६।०७७ को खण्ड २ मा स्थानीय तहले कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता सम्बन्धी एकिन विवरण शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइबाट प्राप्त गरी वा अध्यावधिक गरी सोही अनुसार दरबन्दीमा, राहत कोटामा र प्रा. वि. धारतर्फका अनुदानमा कार्यरत शिक्षकका लागि विद्यालयबाट प्राप्त माग फारम रुजू गरी अनुदान उपलब्ध गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । साथै शिक्षा नियमावली, २०५९ को नियम १७९ मा कुनै कामको लागि आवश्यकभन्दा बढी रकम माग गर्ने र निकासा दिने पदाधिकारीलाई कानून बमोजिम कारवाही गरी बढी निकासा वा खर्च भएको रकम असुल उपर गरिने उल्लेख छ । नगरपालिकाले यो वर्ष ७१ विद्यालयका शिक्षकहरूको लागि प्रथम चौमासिकमा रु. ३ करोड ५१ लाख ६१ हजार, दोस्रो चौमासिकमा रु. २ करोड ९३ लाख र तेस्रो चौमासिकमा रु. २ करोड ८२ लाख ४६ हजार गरी जम्मा रु. ९ करोड २७ लाख ७ हजार शिक्षकको तलब भत्ता वापत निकासा भएकोमा लेखा परीक्षणको क्रममा नमूना छनोटको आधारमा १६ वटा विद्यालयको ३ वटै चौमासिकको माग फाराम माग गरिएकोमा प्रथम तथा दोस्रो चौमासिकको केही विद्यालयको मात्र माग फाराम प्राप्त भएको र तेस्रो चौमासिकको कुनै पनि माग फाराम प्राप्त हुन सकेन । नगरपालिकाले विद्यालयगत रूपमा शिक्षकको नामा नामेसी सहितको निकासाको अभिलेख समेत राखेको छैन । तीन वटै चौमासिकको

निकासाको शिक्षकहरूको नाम नामेसी सहितको माग फाराम र अभिलेख प्राप्त नहुँदा शिक्षकहरूको वास्तविक तलब तथा ग्रेड भिडान गर्न सकिएन साथै तलब भत्ता निकासाको यथार्थ स्थित समेत यकिन गर्न सकिएन । तसर्थ नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरूमा निकासा भएको तीन वटै चौमासिकको निकासा सम्बन्धमा आवश्यक छानविन हुनु पर्दछ ।

४१. शिक्षक दरबन्दी र पदपूर्ति : यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका ७१ सामुदायिक विद्यालयहरूको शिक्षक दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

सि.नं.	विद्यालयको नाम	शिक्षक दरबन्दी	पदपूर्ति	पदपूर्ति मध्ये करार	विद्यार्थी संख्या
१	श्री त्रिभुवन मा वि दल्ली	१५	८	७	९८५
२	श्री सिद्धसाइ कुवारी प्रा वि पाली	५	५	२	११०
३	श्री शिवशंकर आ वि कल्पत	५	३	२	३०९
४	श्री नेपाल राष्ट्रिय प्रा वि चिउरी	३	३	०	१४४
५	श्री लक्ष्मी पाखा प्रा वि ठुलावगर	२	१	१	३१
६	श्री जनप्रिय प्रा वि जुरेली	४	२	२	६६
७	श्री जनआदर्श प्रा वि ज्यानेचौर	३	२	१	४७
८	कालिका प्रा वि गरी	१	२	२	१५३
९	श्री जनक आ वि डाँडगाउ	५	३	२	२३६
१०	सुर्योदय मा वि कैना	९	६	३	२४६
११	कैलास कन्या आ वि कटकै	६	४	२	३३५
१२	ने रा प्रा वि चाउलेचौर	५	३	२	८६
१३	करुणोदय प्रा वि करुवा	५	३	२	८९
१४	श्री जनजागरण प्रा वि मानचौर	३	२	१	४७
१५	श्री भानुभक्त प्रा वि लँह	५	२	३	८५
१६	श्री जनता प्रा वि पिपलचौर	४	२	२	२८
१७	श्री हिमालय प्रा वि भातचिउरा	३	१	२	५२
१८	श्री ज्ञानोदय प्रा वि बाउसेखोला	५	१	४	६३
१९	श्री भानुभक्त मा वि लँह	१४	८	६	३९९
२०	श्री इन्द्रधनुश प्रा वि पोखरा	५	२	३	१२१
२१	श्री जनकल्याण आ वि रघनाथ	६	४	२	२७०
२२	श्री गणेश प्रा वि लविसा	५	२	३	१०३
२३	श्री ने रा प्रा वि एरारी	५	२	३	१००
२४	श्री सरस्वती प्रा वि मुली	४	२	२	११७
२५	श्री जुनी बालसंरण मा वि सिर्के	८	५	३	४१२
२६	जनप्रिय प्रा वि पिउली	४	२	२	११२
२७	विरेन्द्र प्रा वि भारगाउ	५	२	३	९३
२८	कालिका प्रा वि गछीना	५	१	४	१७८
२९	निर्मज्याति आ वि थाप्ला	५	३	२	१८०
३०	त्रिभुवन प्रा वि दल्ली	५	३	२	१८२
३१	सरस्वती प्रा वि काँडादल्ली	५	३	२	५९
३२	सरस्वती प्रा वि बफेलगाँउ	५	३	२	३७
३३	जनविकास आ वि खगेनकोट	५	३	२	९६
३४	श्री पन्चभयार मा वि जिकुवा	९	६	३	४११
३५	श्री जानकी मा वि मैदे	८	५	३	२६४
३६	श्री मष्ट प्रा वि कायखेत	३	१	२	६५
३७	ने रा प्रा वि लुपाना	३	१	२	८४

३८	श्री लेकबेसी प्रा वि मन्मै	४	२	२	१८१
३९	श्री गणेश प्रा वि मालुवातरा	४	२	२	६८
४०	श्री मष्ट प्रा वि भरगौड	३	१	२	६४
४१	श्री हिमालय प्रा वि मंसीरी	५	३	२	६२
४२	श्री त्रिभुवन मा वि तौत्र	६	३	३	३८२
४३	श्री जनस्वास्थ्य प्रा वि बाँसकोट	५	३	२	११७
४४	श्री महादेव प्रा वि घरंगा	५	३	२	१९९
४५	श्री तपोभुमी मा वि ध्यारगौड	९	६	३	२८९
४६	श्री जनविकास आ वि राउतगौड	५	३	२	१५८
४७	श्री जनता प्रा वि दम्का	५	२	३	८७
४८	श्री युवावर्ष प्रा वि बानियाँ गौड	५	२	३	८७
४९	श्री मष्ट प्रा वि हितनगौड	४	२	२	६५
५०	श्री गणेश आ वि चौखा	५	३	२	१९८
५१	श्री विरेन्द्र हिमालय मा वि तल्लु	१४	८	६	७५१
	श्री नेपाल राष्ट्रिय मा वि अउलगुर्ता	८	५	३	३०२
५३	श्री बालन्याणज्योति प्रा वि डाँडामाथि	३	१	२	१०१
५४	श्री दलित प्रा वि बाँयाकाँडाँ	४	२	२	१३९
५५	श्री विरेन्द्र हिमालय प्रा वि तल्लु	५	३	२	२४५
५६	श्री भगवती आ वि खातिगुर्ता	५	१	४	३०७
५७	श्री लक्ष्मी प्रा वि सिउना	५	१	४	८८
५८	भगवती प्रा वि फुम्दा	४	१	३	८९
५९	बालहित प्रा वि सुरखाली	३	०	३	५१
६०	नमुना प्रा वि पारीकरुवा	३	०	३	७०
६१	रामभक्त प्रा वि अउल	४	०	४	३९
६२	हिमालचुली प्रा वि खन्टाकुरा	३	०	३	४६
६३	सिता प्रा वि गरागली	४	०	४	६२
६४	जनकल्याण प्रा वि काप्रा	३	०	३	९५
६५	सुर्यकिरण प्रा वि हलचौर	५	०	५	१५१
६६	जनसेवा प्रा वि रु.प	४	०	४	६९
६७	सिर्जना प्रा वि दारिमपाटा	४	०	४	२६
६८	समाज परिवर्तन प्रा वि ध्यारगौड	२	०	२	५६
६९	महादेव प्रा वि पुवाडाँडा	२	०	२	४६
७०	श्री लालिगुराँस प्रा वि सानावन	२	०	२	३८
७१	जनएकता प्रा वि रग्दा	३	०	३	३२
जम्मा		२२४	०	०	१११५५

माथि उल्लिखित प्राप्त शिक्षक दरबन्दी तथा पदपूर्ति र विद्यार्थी संख्याको विश्लेषण गर्दा श्री सृजना प्रा. वि. दारिमपाटामा २६ जना विद्यार्थी भएकोमा ४ जना शिक्षक रहेका छन् र शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:६.५ छ भने श्री श्रीभुव मा.वि. दल्लीमा ९८५ जना विद्यार्थीको लागि १५ शिक्षक छन् र अनुपात १:६५.७ छ । नगर पालिकाले विद्यार्थी अनुसार शिक्षकको दरबन्दी मिलान तथा विद्यार्थी संख्या कम देखिएको विद्यालयहरू मर्ज गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्छ ।

४२. **बढी निकास** :शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका आव २०७६/०७७ को खण्ड-२ स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने शसर्त अनुदानका सब-बजेट उपशिर्षकहरूका कार्यक्रम कार्यन्वयन प्रकृया एवं मापदण्डको क्रियाकलाप नं. २.७.१३.८ मा प्रति विद्यार्थी इकाइ लागतका आधारमा प्रारम्भिक बाल विकासको लागि प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५००

	का दरले अनुदान दिने व्यवस्था छ । साथै उक्त पुस्तिकामा सम्बन्धित विद्यालयले शैक्षिक तथ्यांक (IEMIS) भर्दा प्रारम्भिक बालकक्षाको तथ्यांक अनिवार्य रूपमा भर्ने व्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले प्रारम्भिक बाल विकास बापत ९८३ विद्यार्थीका लागि प्रति विद्यार्थी रु.५००/- का दरले निकास भएकै छ IEMIS report मा ६३१ जना प्रारम्भिक बाल विकासका विद्यार्थी रहेकोमा ३५२ बढी विद्यार्थीलाई बढी निकास गएको असुल गर्नु पर्ने र्छ ।	१७६०००																																			
४३.	बढी निकास : शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका आव २०७६/०७७ को खण्ड-२ स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने शसर्त अनुदानका सब-बजेट उपशिर्षकहरूका कार्यक्रम कार्यन्वयन प्रकृया एवं मापदण्डको क्रियाकलाप नं. २.७.१३.८ मा सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन, आवश्यक सामग्री, सुधारात्मक शिक्षा अनुदान, कक्षा-१ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थीको पोर्टफोलियो समेतका लागि प्रति विद्यार्थी रु.१०० का दरले अनुदान दिने व्यवस्था छ नगरपालिकाले उक्त व्यवस्था बमोजिम IEMIS report अनुसार १३४७ जना विद्यार्थीको लागि अनुदान दिनुपर्नेमा १८०५ जनाको लागि दिएकोले ४५८ बढी विद्यार्थीका लागि बढी निकास दिएको असुल गर्नुपर्ने र्छ ।	४५८००																																			
४४.	बढी निकास : शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका आव २०७६/०७७ को खण्ड-२ स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने शसर्त अनुदानका उपशिर्षकहरूका कार्यक्रम कार्यन्वयन प्रकृया एवं मापदण्डको क्रियाकलाप नं. २.७.१३.८ प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा बुक कर्नर व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । तपशिल अनुसार IEMIS प्रतिवेदन भन्दा बढी विद्यार्थीको हिसाव गरी निकास दिएको र्छ ।	५८१५५०																																			
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>क्र स</th> <th>कक्षा</th> <th>अनुदान दर</th> <th>भुक्तानी दिएको विद्यार्थी संख्या</th> <th>IEMIS अनुसारको विद्यार्थी संख्या</th> <th>बढी विद्यार्थी संख्या</th> <th>बढी भुक्तानी रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>१-५</td> <td>१५०</td> <td>५७८१</td> <td>४२३७</td> <td>१५४४</td> <td>२३१६००</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>६-१०</td> <td>२००</td> <td>३३३२</td> <td>१९७१</td> <td>१३६१</td> <td>२६६२००</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>११-१२</td> <td>२५०</td> <td>८३०</td> <td>४९५</td> <td>३३५</td> <td>८३७५०</td> </tr> <tr> <td colspan="6">जम्मा</td> <td>५८१५५०</td> </tr> </tbody> </table>	क्र स	कक्षा	अनुदान दर	भुक्तानी दिएको विद्यार्थी संख्या	IEMIS अनुसारको विद्यार्थी संख्या	बढी विद्यार्थी संख्या	बढी भुक्तानी रकम	१	१-५	१५०	५७८१	४२३७	१५४४	२३१६००	२	६-१०	२००	३३३२	१९७१	१३६१	२६६२००	३	११-१२	२५०	८३०	४९५	३३५	८३७५०	जम्मा						५८१५५०	
क्र स	कक्षा	अनुदान दर	भुक्तानी दिएको विद्यार्थी संख्या	IEMIS अनुसारको विद्यार्थी संख्या	बढी विद्यार्थी संख्या	बढी भुक्तानी रकम																															
१	१-५	१५०	५७८१	४२३७	१५४४	२३१६००																															
२	६-१०	२००	३३३२	१९७१	१३६१	२६६२००																															
३	११-१२	२५०	८३०	४९५	३३५	८३७५०																															
जम्मा						५८१५५०																															
४५.	बढी निकास : शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका आव २०७६/०७७ को खण्ड-२ स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने शसर्त अनुदानका सब-बजेट उपशिर्षकहरूका कार्यक्रम कार्यन्वयन प्रकृया एवं मापदण्डको प्रकरण नं ४ क्रियाकलाप ७.२.१.१ सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति अनुदान उपलब्ध गराउने र साथै प्रकरण नं. ४.२ मा गैरआवसिय छात्रवृत्ति अन्तरगत IEMIS प्रविष्ट तथ्यांकलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्यांक सँग सत्यपन गराई शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरि सोको आधारमा १ देखि ८ सम्मका छात्राहरूलाई छात्रवृत्ति रकम अनुदान दिने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले IEMIS रिपोर्ट अनुसार २९६९ छात्राहरूलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउनु पर्नेमा ४२७३ जनालाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराएकोले १३०४ बढी विद्यार्थीलाई रु. ४०० प्रति विद्यार्थीका दरले हुन आउने रु. ५२१६००।- बढी निकास दिएकोले उक्त तथ्यांक भन्दा बढी विद्यार्थी अनुसार भुक्तानी दिएकोले असुल गर्नुपर्ने र्छ ।	५२१६००																																			
४६.	पाठ्यपुस्तक दररेट : कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका क्रियाकलाप नं. २.४.६.१ मा स्थानीय तहले सम्बन्धित विद्यालयको यथार्थ तथ्यांकसंग सत्यापन गराई विद्यार्थी संख्याको आधारमा आवश्यक																																				

कक्षागत र विषयगत पाठ्यपुस्तकको संख्या एकिन गरि जनक शिक्षा सामाग्री बाट तोकिएको दररेट अनुसार ७५% निकास दिने र सोही रकमबाट शैक्षिक सत्रको सुरुमै पाठ्यपुस्तक खरिद गरि विद्यार्थी भर्ना संगै पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ। नगरपालिकाले निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान दिँदा तपशिल अनुसार IEMIS तथ्याकमा उल्लिखित विद्यार्थी संख्या भन्दा बढी विद्यार्थी संख्या उल्लेख गरी अनुदान निकास दिएको रु. १५८२८४७।- असुल गर्नुपर्ने रु.

१५८२८४७

कक्षा	वितरित दर	भुक्तानी भएको	IEMIS अनुसारको	बढी विद्यार्थी संख्या	रकम
कक्षा-१	५१८	१८१३	१३४७	४६६	२४१३८८
कक्षा-२	२५७	११८१	९०२	२७९	७१७०३
कक्षा-३	३१७	१०२७	७७०	२५७	८१४६९
कक्षा-४	३७०	८५६	६२१	२३५	८६९५०
कक्षा-५	४०५	९१६	५९७	३१९	१२९१९५
कक्षा-६	७६९	७९२	५६१	२०८	१५९९५२
कक्षा-७	८७०	७१८	४२०	२९८	२५९२६०
कक्षा-८	८९७	९४५	५४९	३९६	३५५२१२
कक्षा-९	४८५	४१०	२०६	२०४	९८९४०
कक्षा-१०	८८९	४६७	२६५	२०२	९८७७८
जम्मा					१५८२८४७

४७. **बढी भुक्तानी** : कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका क्रियाकलाप नं. २.४.६.१ मा स्थानीय तहले सम्बन्धित विद्यालयको यथार्थ तथ्यांकसंग सत्यापन गराई विद्यार्थी संख्याको आधारमा आवश्यक कक्षागत र विषयगत पाठ्यपुस्तकको संख्या एकिन गरि जनक शिक्षा सामाग्रीबाट तोकिएको दररेट अनुसार ७५% निकास दिने र सोही रकमबाट शैक्षिक सत्रको सुरुमै पाठ्यपुस्तक खरिद गरि विद्यार्थी भर्ना संगै पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ। नगरपालिकाले निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान दिँदा तपशिल अनुसार तोकिएको दर फरक पारी भुक्तानी दिएकोले उक्त बढी भुक्तानी भएको रु. ३१४२८ असुल गर्नुपर्ने रु.

३१४२८

कक्षा	भुक्तानी दिएको विद्यार्थी संख्या	भुक्तानी दिएको दर	भुक्तानी दिनु पर्ने दर	फरक दर	बढी निकास रकम
कक्षा ५	९१६	४०५	३७२	३३	३०२२८
कक्षा ९	४१०	४८५	४८२	३	१२००
जम्मा					३१४२८

४८. **विद्यालय भवन निर्माण**: स्थानीय र प्रदेश तहमा सशर्त अनुदान एवं शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका आ.व.२०७६/०७७ खण्ड २ को क्रियाकलाप नं ११.१.२.१ विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान तर्फ स्थानीय तहबाट विद्यालय निर्माण कार्य वापत रकम प्राप्त गर्ने विद्यालयहरूले आर्थिक वर्षको जेठ मसान्त सम्ममा कार्य सम्पन्न गर्नु पर्ने र यसरी भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने विद्यालयहरूले असार १५ सम्म कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार तथा प्रमाणित गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले तपशिल अनुसारका ७ वटा विद्यालयलाई दुई कोठे भवन निर्माण गर्न कार्यक्रम अनुदान प्रति विद्यालय १६ लाख र त्यसमा निम्नानुसार पालिकाको रकम तथा श्रमदान समेत समावेश गरी लगत स्टिमेट तयार गरी विद्यालयसँग सम्झौता गरी प्रति विद्यालय ५ लाख २८ हजार पेशकी उपलब्ध गराएकोमा देखिएका व्यहोरा निम्न छन् :

विद्यालयको	कार्यक्रम	न.पा.बाट	श्रमदान	कुल ल.ई.	रनिड विल	श्रमदान कट्टी	१६ लाख
जन कल्याण	१६०००००	३५०००	९९९३९८	२९२९८९८	२७२४२९१	१७९५०३५	-
निर्मल ज्योति	१६०००००	४००००	९७९४६८	२९५९४६८	१६८९२५७	११३२४६१	४६७५३९

	सरस्वती प्रा.वि.	१६०००००	४००००	१०३६२४	३०१६२४६	१९४३६३४	१०३१०९७	५६८९०३		
	लेखवेशी प्रा.वि.	१६०००००	३५०००	९९१८१५	२९४१८१५	१९७८४५५	१३००६३६	२९९३६४		
	कैलाशकन्या	१६०००००	४००००	८३२३३१	२८१२८३१	२३२१२०३	१६३३८९५	-		
	जनस्वास्थ्य	१६०००००	४००००	१११९०९	३०९९०९२	५४७०८८	३४५५३६	१२५४४६४		
	ज्ञानोदय प्रा.वि.	१६०००००	४००००	९६७४२०	२९४७४२०	२१३४५१०	११५८६१२	४४१३८८		
								३०३१६५८		
	<p>माथि उल्लेखित ९ वटा विद्यालयहरूको लागत अनुमान अनुसार २ कोठे पक्की भवन निर्माणको लागि प्राप्त अनुदान प्रति विद्यालय रु. १६ लाख मध्ये आ.व. को अन्तसम्म रनिड विल अनुसारको काम मात्र सम्पन्न भइ ५ वटा विद्यालयको बाँकी रकम रु. ३०६१६५८ फिर्ता (फ्रिज) भएको छ भने विद्यालयहरूको निर्माण कार्य अधुरो रहेको छ । अतः नगरपालिकाले आवश्यक बजेट व्यवस्था गरी निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नु पर्दछ ।</p>									
४८.१	<p>पेशकी : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७४ मा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा पेशकी फछ्यौट गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था भएकोमा नगरपालिकाले जनस्वास्थ्य आ.वि.लाई उपलब्ध गराएको रु. ५२८०००।- पेशकी रकम मध्ये आ.व.को अन्त्यसम्म रु.३४५५३६।- मात्र फछ्यौट भई रु. १८२४६४।- पेशकी बाँकी रहेकोले नियमानुसार असूल फछ्यौट गर्नुपर्ने रु....</p>									१८२४६४
४९.	<p>शौचालय निर्माण:- स्थानीय र प्रदेश तहमा सशर्त अनुदान एवं शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका आ.व.२०७६/०७७ खण्ड २ को ८.६ मा स्थानीय तहले उक्त पुस्तिकाको अनुसूची ५ मा उल्लेखित आधार अनुसार विद्यालय छनोट गरी WASH सुविधा भएको शौचालय निर्माणको लागि प्रति विद्यालय रु. ७ लाख अनुदान दिने व्यवस्था छ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्न छन्</p>									
४९.१	<p>शिवशंकर आधारभुत विद्यालयको शौचालय निर्माण गर्न श्रमदान समेत रु. ९४२५३६ को लागत अनुमान तयार गरी शौचालय निर्माणकार्य गराउदा आ.व.को अन्त्य सम्म जम्मा रु. ५५८०८४।- को काम भइ श्रमदान घटाइ जम्मा रु. ४१४४६७।- भुक्तानी भएको छ । यसरी शौचालय निर्माण काम सम्पन्न भएको छैन । नगरपालिकाले ७ लाख अनुदान मध्ये भुक्तानी भइ बाँकी रहेको रकम रु. २८५५२३।- फिर्ता गरेको छ । निर्माण कार्य अधुरो रहेको अवस्थामा समेत नगरपालिकाले कानून र कार्यान्वयन पुस्तिका विपरित रु. ५५८०८४।- को कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको छ ।</p>									
४९.२	<p>त्रिभुवन माध्यमिक विद्यालय ताँत्रको शौचालय निर्माण गर्न श्रमदान समेत रु. ८९८८८०।- को लागत अनुमान तयार गरी शौचालय निर्माणकार्य गराउदा आ.व.को अन्त्य सम्म जम्मा रु.४१५९१९।- को काम भइ श्रमदान घटाइ जम्मा रु. ३२३८७६।- भुक्तानी भएको छ । यसरी शौचालय निर्माण काम सम्पन्न भएको छैन । नगरपालिकाले ७ लाख अनुदान मध्ये भुक्तानी भइ बाँकी रहेको रकम रु. ३७६१२४।- फिर्ता गरेको छ । निर्माण कार्य अधुरो रहेको अवस्थामा समेत नगरपालिकाले कानून र कार्यान्वयन पुस्तिका विपरित रु. ४१५९१९।- को कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको छ ।</p>									
५०.	<p>पेशकी फछ्यौट : गो.भौ. नं. ११४/२०७७/३/११: आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६(३) मा खर्च गर्दा खर्चको विलभरपाइ सहित लेखा राख्नु पर्ने, नियम ४७ मा कुनै प्रकारबाट प्राप्त हुन आएको जिन्सी सामानको विवरण र मुल्य समेत खुलाई ७ दिन भित्र आम्दानी बाँधी श्रेस्ता खडा</p>									

	गर्नुपर्ने साथै नियम ७४ मा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा पेशकी फछ्यौट गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले शा.अ. (सातौँ) श्री बलबिर वि.क.लाई स्यानिटरी प्याड खरिद गर्न उपलब्ध गराएको पेशकी रु.८५००००।- फछ्यौट गर्दा देखिएका व्यहोरा निम्न छन :	
५०.१	पेशकी अशुल: गोश्वारा भौचर नम्बर १२६/२०७७/३/२० बाट उक्त पेशकी मध्ये रु. ५ लाखको विल भरपाई पेश गरी फछ्यौट गरेको छ । उक्त सेनिटरी प्याड खरिद कार्य वार्षिक नियमित कार्यक्रम भएको र प्रत्येक वर्ष उक्त कार्यक्रममा बजेट विनियोजन हुने भएकोले पेशकी फछ्यौट गर्न बाँकी रहेको रु. ३ लाख ५० हजार अशुल गरी पेशकी फछ्यौट गर्नुपर्ने रु.	३५००००
५०.२	जिन्सी दाखिला र भरपाई : उक्त पेशकी मध्येबाट भ्याट बाहेक रु.४३५०००।- को ७२५० प्याड खरिद गरेकोमा उक्त प्याड जिन्सी दाखिला नगरेको र वितरण समेत नभएको रु.	४३५०००
५०.३	अग्रिम कर : उक्त पेशकी फछ्यौट गर्दा मल्य अभिवृद्धि कर बाहेक रु. ४३५०००।- देउती सर्जिकल प्रा.लि.बाट खरिद गरेकोमा आएकर ऐन, २०५८ बमोजिम १.५ प्रतिशत अग्रिम कर रु. ६५२५।- कट्टी गरी दाखिला गर्नु पर्नेमा नगरेको रु.	६५२५
५०.४	जिन्सी दाखिला र भरपाई : गो.भौ.नं. १२५/०७७/३/२० : शा.अ.(सातौँ) श्री बलबिर वि.क.ले लिएको रु. ४ लाख पे.फ. गर्दा म्यास्कवेल प्रिन्ट्स प्रा.लि.बाट पुर्व प्राथमिक कक्षाको रङ्गिन किताब १५५० पिसको प्रति पिस २२५ का दरले हुन आउने रु.३४८७५० छपाई गरी भुक्तानी भएकोमा उक्त पुस्तकहरू वितरण भएको नपाइएको तथा जीन्सी समेत दाखिला नगरेको रु.	३४८७५०
५०.५	अग्रिम कर : उक्त पेशकी फछ्यौट गर्दा विल बमोजिमको रु. ३४८७५० को आएकर ऐन, २०५८ बमोजिम अग्रिम आयकर कट्टा गरी दाखिला गर्नु पर्नेमा कर कट्टी गरी दाखिला नगरेको रु.	५२३१
५१.	औषधी खरिद : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा बिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधीजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । नगर पालिकाले यस वर्ष कोटेशनबाट औषधी तथा सर्जिकल सामग्रीहरू समेत गरी जम्मा रु. २१ लाख २९ हजार १७० को खरीद गरेकोमा देखिएका व्यहोरा निम्न छनू :	
५१.१	आपूर्ति हुने औषधी डब्लु.एच.ओ. सटिफाइड हुनुपर्ने औषधीको उत्पादन मिति, ब्याच नं. र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राखे नगरेको तथा उक्त औषधी बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको,	
५१.२	आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए वा नभएको नखुलाएको कारण औषधीको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।	
५१.३	औषधीको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँधदा खरिद गरेको र हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रु.पमा आम्दानी बाँधने नगरेको,	
५१.४	औषधीको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको ।	
५१.५	अतः औषधीको खरिद, आपूर्ति, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राखे, तोकीएको गुणस्त अनुसारकै औषधी प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधीको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राखे तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बाँकी रहेको औषधीहरू जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	

५२.	<p>प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम : स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरूको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५ को दफा २(१) बमोजिम नगरपालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेर, सुचीमा समावेश भएकाहरूलाई प्राथमिकीकरण गरी प्राथमिकता क्रम अनुसार, कामका लागि रोजगार कार्यक्रममा संलग्न गराई रोजगारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा, कार्यालयले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी बेरोजगारको सूचिमा समावेशलाई प्रथमिकीकरण गरेको छैन । कामका लागि रोजगार कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि निर्देशिकामा उल्लेखित व्यवस्थाहरूको पालना नगरी अत्याधिक संख्यामा योजना छनौट भएको, पूर्वाधार एवम् अन्य विकास निर्माणका लागि अधिकांश योजना छनौट नभई, अनुत्पादनमुलक कार्य गराउने गरी योजना छनौट भएका छन् । साथै श्रमिकको संख्या पनि अत्याधिक रहेकोले कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरूप लक्ष्य हाँसिल गर्ने गरी कार्यान्वयन भएको पाईएन । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरूमा सडक, खानेपानी, घोडेटो बाटो, विद्यालय भवन, घेरवार निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष ४७८ जनालाई २५ दिनदेखि १२९ दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई रु. ६३५४७७०।- खर्च गरेको छ । अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृजना भएको देखिदैन ।</p>	
५३.	<p>मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम : गरीव एवम् बेरोजगार व्यक्तिहरूको जीवनस्तरमा सुधार गरी गरिवी न्यूनिकरणमा सहयोग पुर्याउने लक्ष्य र श्रम र रोजगारीका लागि गाउँ ठाउँबाट जनशक्ति पलायन रोक्ने र सामाजिक तथा भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माण तथा विस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ, मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७६ को दफा २० बमोजिम पालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्नुपर्नेमा पालिकाले बेरोजगारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरेको छैन । श्रमिकको संख्या पनि अत्याधिक रहेकोले कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरूप लक्ष्य हाँसिल गर्ने गरी कार्यान्वयन भएको पाईएन । यस कार्यक्रम अन्तर्गत सडक, घोडेटो बाटो, विद्यालय भवन, घेरवार, मन्दिर, फिल्ड निर्माण कार्य सञ्चालन गरी यस वर्ष १२८४ जनालाई ५ देखि ४२ दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई रु.८१६८९२८। खर्च गरेको छ । उक्त रकम बैंक खातामा मार्फत भुक्तानी गर्नुपर्नेमा सोको विवरण पेश भएन । उक्त खर्चबाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृजना भएको देखिदैन ।</p>	
	<p>पूँजिगततर्फ</p>	
५४.	<p>कार्यालय भवन निर्माण : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(१) मा रु.१ करोडसम्म लागत अनुमान भएको सोही आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न गर्न सकिने निर्माण कार्य मात्र सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट गराउन सकिने तथा उक्त लागतमा मूल्य अभिवृद्धि कर, ओभरहेड, कन्टिन्जेन्सी र जनसहभागिताको अंश समेतको रकम समावेश हुने व्यवस्था छ । तर पालिकाले रु. १०९७६१७३।९४ लागत अनुमान भएको कार्यालय भवनको भुईँ निर्माणको कार्य उपभोक्ता मार्फत गराई गत आ. व. र यस ०७६।७७ मा समेत रु. ८३९५६४७।८४ को कामको भुक्तानी गरी अघुर्ने कार्यको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको र सोही अनुसार भुक्तानी दिएको तथा सोही उपभोक्ता समितिसंग पुन सम्झौता गरी लेखापरीक्षण अविधसम्म रु. २६०००००।- समेत गरी जम्मा रु. १०९९५६४७।८४ को काम सम्पन्न गरी भुक्तानी दिएको छ । उक्त भवनको झ्याल ढोका र</p>	

	स्यानिटरी वाइरिडका कामहरु लागत इष्टिमेटमा नराखेको र उक्त कामहरु भएको छैन । कार्यालयले माथिल्लो तलाको निर्माण कार्यको लागि यस आ व मा ठेक्का सम्झौता गरेको छ । अतः पूरा भवनको लागत अनुमान तयार नगरी अधुरो इष्टिमेट तयार गरी रु. १ करोड भन्दा बढीको काम उपभोक्ता समिति मार्फत गराएको नियमसंगत देखिएन । यसमा कार्यालय प्रमुख र प्राविधिकलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।	
५५.	बढी भुक्तानी : १०८।०७७।२।२०: कार्यालय भवन निर्माण कार्यको फाइनल बिलको रकम भुक्तानी गर्दा हालसम्मको मूल्यांकन रु. ८३९५६४७।८४ भएको र अधिल्लो बिलको रकम रु. ७२०९७६९।२९ भएकोमा रु. ७१७५८९५।२० राखी ३३८७१।०९ घटी हुन गई रु. ३३८७१।०९ बढी भुक्तानी भएको देखिएकोले असुल गर्नुपर्ने रु.	३३८७१।०९
५६.	कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको ४ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च समावेश गर्न सकिने र नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७०।१।१५ को निर्णयअनुसार खर्च गर्दा पूँजीगत प्रकृतिको २ प्रतिशत र अन्य सानातिना खर्च २ प्रतिशतभन्दा नबढ्ने गरी खर्च गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट निश्चित प्रतिशतका दरले बिलबाट यस्तो रकम कट्टी गर्ने गरेको छ । कार्यालयले आ.व २०७६/७७ मा कन्टिन्जेन्सी बापत रु. ३५४७५३९।- कट्टी गरेको छ । पालिकाले कार्यक्रमगत कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख खडा गरी राख्नु पर्नेमा राखे गरेको छैन । नियमको पालना गरी कन्टिन्जेन्सी खर्चको व्यवस्थित अभिलेख राख्नुपर्दछ ।	
५७.	कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२५(२) मा कुनै निर्माण कार्य सम्पन्न भई त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधि समाप्त भएपछि प्राविधिक कर्मचारीबाट जाँचबुझ गराई कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नु व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले उल्लिखित कानूनी व्यवस्था बमोजिम त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधि समाप्त भएपछि कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरेको पाइएन । कानूनी व्यवस्थाको पालना नभएकोले त्यस्तो निर्माण कार्य स्वीकर्ता ड्रइड डिजाइन वा स्पेसिफिकेशन बमोजिम भए नभएको यकिन हुन सक्ने अवस्था देखिएन ।	
५८.	सार्वजनिक परीक्षण : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो बनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिमको कार्य भएको पाइएन । सार्वजनिक परीक्षणको अभावमा आर्थिक कारोबारमा जवफदेहिता र पारदर्शिताको प्रबर्द्धन गर्ने कार्यमा बाधा पर्ने देखिन्छ । सामाजिक परीक्षण गराएको भए कति पटक गराएको र यसमा भएको खर्च समेत उल्लेख गर्ने	
५९.	डीपीआर खर्च : बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डीपीआर लगायतको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यस स्थानीय तहले कार्यालय भवनको डिपीआर बापत रु. २७००००।- खर्च लेखेको छ । यस्तो अध्ययन कार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा कुनै आधार नलिई स्वीकृत बजेट बमोजिमकै रकम खर्च गरेको उपयुक्त देखिएन । डी.पी.आर.तयार गर्दा पालिकाको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा आगामी दिनमा पालिकाको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ । साथै यसरी अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजनाहरु कार्यान्वयनमा गएको समेत नदेखिएकोले खर्चको सार्थकता	

	समेत देखिएन ।																									
६०.	<p>सफ्टवेयर खरिद : नेपाल सरकारको सूचना प्रविधि प्रणाली (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) निर्देशिका, २०७१ को बुँदा नं. ४.१ मा कुनै सरकारी निकायले आफ्नो कार्य विद्युतीय माध्यमबाट सञ्चालन गर्नका लागि प्रयोग गर्ने सूचना प्रविधि प्रणालीको निर्माण गर्दा त्यस्तो प्रणाली सम्बन्धी कागजात तयार गरी मानक अनुरूप भए नभएको निर्धारण गर्न सूचना प्रविधि विभागबाट स्वीकृत गराउन पर्ने व्यवस्था रहेको छ । स्थानीय तहले १८३५००।- योजना व्यवस्थापन प्रणाली १८३५००।- जिन्सी व्यवस्थापन प्रणाली ११३०००।- दर्ता चलानी सम्बन्धी सफ्टवेयर खरिद गरी रु. ४८००००।- खर्च गरेकोमा खरिद भएका सफ्टवेयरको सूचना तथा प्रविधि विभागबाट स्वीकृत लिएको देखिएन । लेखापरीक्षणका क्रममा उक्त सफ्टवेयर आंशिक रूपमा मात्र प्रयोगमा आएको छ । अतः सफ्टवेयर खरिद गर्दा सूचना प्रविधि विभागको स्वीकृति लिई यसलाई पुर्णरूपमा प्रयोगमा ल्याउनु पर्दछ ।</p>																									
६१.	<p>गुणस्तर परीक्षण : सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले आपूर्ति गरेका मालसामान सम्झौतामा उल्लेखित प्राविधिक स्पेसिफिकेसन र गुणस्तर बमोजिम भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन । केही उदाहरण देहाय बमोजिम छन्</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं</th> <th>निर्माण कामको विवरण</th> <th>लागत अनुमान</th> <th>सम्झौता रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>वडा नं ४ कार्यालय भवन</td> <td>३८०७०४२।</td> <td>३७७९१२७।६९</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>नगरपालिका कार्यालय भवन</td> <td>१०९७६१७३।</td> <td>१०९७६१७३।</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>स्वास्थ्य केन्द्र भवन वडा नं १</td> <td>३७५६२३७।</td> <td>३६८९७१९।</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>स्वास्थ्य केन्द्र भवन वडा नं ६</td> <td>३७६६१२६।६८</td> <td>३६७६६६८।५९</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>वडा नं १० स्वास्थ्य केन्द्र भवन</td> <td>३७५६०५०।</td> <td>३६४०२८०।</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं	निर्माण कामको विवरण	लागत अनुमान	सम्झौता रकम	१	वडा नं ४ कार्यालय भवन	३८०७०४२।	३७७९१२७।६९	२	नगरपालिका कार्यालय भवन	१०९७६१७३।	१०९७६१७३।	३	स्वास्थ्य केन्द्र भवन वडा नं १	३७५६२३७।	३६८९७१९।	४	स्वास्थ्य केन्द्र भवन वडा नं ६	३७६६१२६।६८	३६७६६६८।५९	५	वडा नं १० स्वास्थ्य केन्द्र भवन	३७५६०५०।	३६४०२८०।	
सि.नं	निर्माण कामको विवरण	लागत अनुमान	सम्झौता रकम																							
१	वडा नं ४ कार्यालय भवन	३८०७०४२।	३७७९१२७।६९																							
२	नगरपालिका कार्यालय भवन	१०९७६१७३।	१०९७६१७३।																							
३	स्वास्थ्य केन्द्र भवन वडा नं १	३७५६२३७।	३६८९७१९।																							
४	स्वास्थ्य केन्द्र भवन वडा नं ६	३७६६१२६।६८	३६७६६६८।५९																							
५	वडा नं १० स्वास्थ्य केन्द्र भवन	३७५६०५०।	३६४०२८०।																							
६२.	<p>योजना परिवर्तन : कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार नगरसभाबाट पारित भएका योजना मध्ये २३ वटा योजना परिवर्तन गरी ४६ वटा योजना सञ्चालन गरेको देखियो । योजना परिवर्तन गर्नुपर्नाको कारण उल्लेख छैन । पुँजीगत निर्माणको कार्यक्रमबाट योजना परिवर्तन गरी स्वास्थ्य चौकीलाई औषधी खरिद एवं बादी समुदायमा भोज भतेरको लागि भाडा खरिद गरेको समेत देखियो । कारण उल्लेख नगरी योजना परिवर्तन गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।</p>																									
	समानीकरण चालुतर्फ																									
६३.	<p>वित्तीय विवरणको शुद्धता : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्यवयको हिसाव राख्नुपर्दछ । नगरपालिकाले यस आर्थिक वर्षको कारोबारलाई आंशिक रूपमा सुत्रमा प्रविष्टि गरी बाँकी कारोबारहरूलाई सुत्र प्रणाली भन्दा बाहिर म्यानुअलली कारोबार प्रविष्टि गर्नाले बैंक नगदि किताबको कारोबार र गोश्वारा भौचरको प्रविष्टि फरक पर्नाले समस्त वित्तीय विवरणको शुद्धता एकिन गर्न सक्ने आधार देखिएन । तसर्थ नगरपालिकाले आर्थिक वर्षको कारोबारको प्रविष्टिलाई व्यवस्थित गर्नु पर्दछ ।</p>																									
६४.	<p>धरौटी सम्बन्धमा: आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ६७ बमोजिम बैंक खातामा रकम जम्मा भएको र कार्यालयको धरौटी खातामा लेखाङ्कन नभएको वा नाम नामेसी नखुलेको र कस्ने के वापत धरौटी राखेको हो भन्ने कुरा स्पष्ट नभइ विगत देखि अल्या सदै आएको धरौटी</p>																									

	रकमको सम्बन्धमा नियम ७२ को अधिनमा रही उल्लेखित अवधि पश्चात राजस्व खातामा जम्मा गर्नु पर्दछ । नगरपालिकाले विगत वर्षदेखि धरौटी खातामा जम्मा भएको रकमको नाम नामेसी नखुलेकोले नियमावलीको कार्यविधि अपनाई संघीय राजस्व खातामा दाखिला गर्नु पर्ने रु.	३०००										
६५.	विनियोजन भन्दा बढी खर्च: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७३ बमोजिम विनियोजित बजेट सिमा नाघी खर्च गर्न नहुने उल्लेख छ । तर यस नगरपालिकाले देहायका शिर्षकमा विनियोजन गरे भन्दा रु.३ लाख २१ हजार ३७७ बढी खर्च गरेको छ। निर्धारित बजेटको सिमा नाघी गरेको खर्च अनियमित रु.	३२१३७७										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>शीर्षक</th> <th>विनियोजित रकम</th> <th>खर्च भएको रकम</th> <th>बढी खर्च भएको रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>राजस्व बाँडफाँट र आन्तरिक राजस्व</td> <td>७०२३६६२०</td> <td>७०५५७९९७</td> <td>३२१३७७</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	शीर्षक	विनियोजित रकम	खर्च भएको रकम	बढी खर्च भएको रकम	१	राजस्व बाँडफाँट र आन्तरिक राजस्व	७०२३६६२०	७०५५७९९७	३२१३७७	
सि.नं.	शीर्षक	विनियोजित रकम	खर्च भएको रकम	बढी खर्च भएको रकम								
१	राजस्व बाँडफाँट र आन्तरिक राजस्व	७०२३६६२०	७०५५७९९७	३२१३७७								
६६.	कर्मचारी करार : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको र सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले विभिन्न १२ पदमा ६३ जना कर्मचारीहरु करारमा राखि रु.९४६९३२६।- खर्च लेखेको छ ।											
	चालु तर्फ											
६७.	भरपाई : गो.भौ.७५/०७६/६/१७: आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६(३) मा खर्च गर्दा खर्चको विलभरपाई सहित लेखा राख्नु पर्ने र रित पुगे वा नपुगेको हेरी भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कृषि सामाग्री खरिद गरी कृषक समूहलाई वितरण गर्ने भनि खर्च गरेको रु.३३८००७।- को सामाग्री खरिद गरी वितरण भरपाई पेश नगरेकोले उक्त प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.	३३८००७										
६८.	अग्रिम कर : गो.भौ.६३१/०७७/३/३१: आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्नेमा पशु तर्फ खोप सेवा कार्यक्रम प्रयोगशाला सेवा पशु उपचार परजिवि नियन्त्रण लगायत विभिन्न कार्यक्रमको पेशकी फछ्यौट रु. ३२५००० को अग्रिम र पारिश्रमिक कर वापत नियमानुसारले लाग्ने कर कट्टी नगरेकोले दाखिला गर्नुपर्ने रु.	१६८५०										
६९.	अग्रिम कर : गो.भौ.६४०/०७७/३/२०: आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्नेमा वडा नं. ७ को सचिव मोहन बहादुर खड्काको वडा कार्यालय सञ्चालन वापत रु. २०९०००।- को पेशकी फछ्यौट गर्दा नियमानुसारले लाग्ने कर कट्टी नगरेकोले दाखिला गर्नुपर्ने रु.	२८७०										
७०.	बढी भुक्तानी : गो.भौ. ५०७/०७७/३/१२ : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६(३) मा खर्च गर्दा खर्चको विलभरपाई सहित लेखा राख्नु पर्ने र रित पुगे वा नपुगेको हेरी भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । काठमाण्डौं कामकाजको सिलसिलामा मिति २०७६/८/६ देखि ८/१२ सम्म भ्रमणमा रहेको बेला लेखापाल शिवराज हमालले रु.४३०० प्लेन टिकटको भुक्तानी लिनु पर्नेमा रु.८८००।- को टिकट पेश गरी बढी भुक्तानी लिएको रु.४५००।- अशुल गर्नुपर्ने रु.	४५००										
	कृषी पुजीगत तर्फ											
७१.	अग्रिम कर : गो.भौ.१६/०७७/३/२६ : आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्नेमा ना.प्रा.स.बालकृष्ण आचार्यले ७५ प्रतिशत अनुदान र २५ प्रतिशत सहभागिता रहेको सुन्तलाजातको फलफुल वितरण अनुदानमा रु.२०००००।- को खर्च लेखेकोमा अनुपातिक विल भरपाई जाँच गर्दा रु.३०००।- को विल भरपाई नभएको र रु. ८०००।- ढुवानी कर वापत लाग्ने											

	रु. ८००।- दाखिला नगरेकोले कुल हुन आउने दाखिला गर्नुपर्ने रु.	३८००																				
७२.	<p>लागत सहभागिता : नगरपालिकाले आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, नगद सहभागिता तोकिएको अवस्थामा सहभागिता वापतको रकम सम्बन्धित स्थानीयतहको खातामा दाखिला गरी सोको भौचर प्राप्त भएपछि मात्र उपभोक्ता समितिसँग योजना सम्झौता गर्नुपर्ने गर्नुपर्दछ । नगरपालिकाले कृषी कार्यक्रम तर्फ निम्न भौचरबाट भुक्तानी गरेको अनुदान रकम रु.७३००००।- को लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन।पालिकाले लागत अनुमान तयार गर्दा लागत सहभागिता सहितको लागत अनुमान तयार गर्नु पर्दछ ।</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>गो.भौ./मिति</th> <th>नाम, थर /पद</th> <th>कार्यक्रम</th> <th>रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>२१/०७७/३/२७</td> <td>ना.प्रा.स.सुदिप गिरी</td> <td>धान,मकै र आलुको पकेट क्षेत्र प्रवर्द्धन</td> <td>२७००००</td> </tr> <tr> <td>१५/०७७/३/३०</td> <td>ना.प्रा.स.अर्पणा के.सी.</td> <td>टिमुको विरुवा वितरण</td> <td>२६००००</td> </tr> <tr> <td>८/०७६/१२३/६</td> <td>ना.प्रा.स.बालकृष्ण आचार्य</td> <td>उन्नत तरकारी किट वितरण</td> <td>२०००००</td> </tr> <tr> <td colspan="3">जम्मा</td> <td>७३००००</td> </tr> </tbody> </table>	गो.भौ./मिति	नाम, थर /पद	कार्यक्रम	रकम	२१/०७७/३/२७	ना.प्रा.स.सुदिप गिरी	धान,मकै र आलुको पकेट क्षेत्र प्रवर्द्धन	२७००००	१५/०७७/३/३०	ना.प्रा.स.अर्पणा के.सी.	टिमुको विरुवा वितरण	२६००००	८/०७६/१२३/६	ना.प्रा.स.बालकृष्ण आचार्य	उन्नत तरकारी किट वितरण	२०००००	जम्मा			७३००००	
गो.भौ./मिति	नाम, थर /पद	कार्यक्रम	रकम																			
२१/०७७/३/२७	ना.प्रा.स.सुदिप गिरी	धान,मकै र आलुको पकेट क्षेत्र प्रवर्द्धन	२७००००																			
१५/०७७/३/३०	ना.प्रा.स.अर्पणा के.सी.	टिमुको विरुवा वितरण	२६००००																			
८/०७६/१२३/६	ना.प्रा.स.बालकृष्ण आचार्य	उन्नत तरकारी किट वितरण	२०००००																			
जम्मा			७३००००																			
७३.	<p>अग्रिम कर : गो.भौ.२१/०७७/३/२७ : आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्नेमा ना.प्रा.स. सुदिप गिरीले धान, मैकै र आलु पकेट क्षेत्र प्रवर्द्धन गर्न विउ वितरण कार्यक्रम वापत रु.२७०००० को पेशकी फछ्यौट परिक्षण गर्दा ढुवानी कर वापत रु.१४५००।- खर्च लेखेकोमा नियमानुसारले लाग्ने कर कट्टी नगरेकोले कर कट्टी गर्नुपर्ने रु.</p>	१४५०																				
७४.	<p>अग्रिम कर : गो.भौ.११/०७७/२/९ : आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्नेमा कृषी सिचाई आयोजना पाइप खरिद गर्न लक हार्डवेयर सप्लायर्सले पाइप ढुवानी वापत रु.४०००० को नियमानुसारले लाग्ने कर कट्टी नगरेकोले कर कट्टी गर्नुपर्ने रु.</p>	४०००																				
७५.	<p>रितपूर्वकको कर बिजक : मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १४ बमोजिम मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका फर्मसँग तोकिएको ढाँचाको कर बीजक लिई खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर नगरपालिकाले रित पूर्वकको कर बीजक बेगर निम्न मितिमा प्रमानेन्ट हाउस निर्माण तथा प्रविधि प्रदर्शन गर्न देहायका सप्लायर्सबाट सिमेन्ट,डण्डी र पाइप जस्ता भ्याटजन्य सामग्री रु.५६१००।- मा मु.अ.करमा दर्ता भएको सप्लायर्स सँग खरिद गरिको पाइएन । यस विषयमा व्यवस्थापनसँग छलफल गर्दा स्थानीय स्तरमा मु.अ.करमा दर्ता भएको सप्लायर्स नभएकोले खरिद गर्नुपरेको भनाइ छ ।</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>गो.भौ.नं./ मिति</th> <th>सप्लायर्सको नाम</th> <th>विल जारी</th> <th>रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">१४/०७७/३/२३</td> <td>एस.पी.ग्रील उद्योग</td> <td>२०७७/२/१८</td> <td>३३५००</td> </tr> <tr> <td>सन्देश एण्ड अर्डर सप्लायर्स</td> <td>२०७७/२/२८</td> <td>२२६००</td> </tr> <tr> <td colspan="3">जम्मा</td> <td>५६१००</td> </tr> </tbody> </table>	गो.भौ.नं./ मिति	सप्लायर्सको नाम	विल जारी	रकम	१४/०७७/३/२३	एस.पी.ग्रील उद्योग	२०७७/२/१८	३३५००	सन्देश एण्ड अर्डर सप्लायर्स	२०७७/२/२८	२२६००	जम्मा			५६१००						
गो.भौ.नं./ मिति	सप्लायर्सको नाम	विल जारी	रकम																			
१४/०७७/३/२३	एस.पी.ग्रील उद्योग	२०७७/२/१८	३३५००																			
	सन्देश एण्ड अर्डर सप्लायर्स	२०७७/२/२८	२२६००																			
जम्मा			५६१००																			
सामाजिक सुरक्षा तर्फ																						
७६.	<p>लाभग्राहीको नाम नविकरण: सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ७ मा सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गरिरहेका सबै प्रकारका लाभग्राहिले अगामी आर्थिक बर्षमा भत्ता लिनका लागि तोकिएको ढाँचामा सो कार्यविधिको दफा ६ मा उल्लेखित समयावधी भित्र सम्बन्धित पालिकामा दरखास्त दिनुपर्ने व्यवस्था छ।सो कार्यविधिको उपदफा २ मा यसरी नविकरण नगर्ने लाभग्राहीले पछिल्लो आ.व.मा भत्ता नपाउने उल्लेख गरेकोमा यस पालिकाले सोको परिपालना गरेको पाइएन । उक्त कार्य विधिको पालना गर्नेतर्फ कार्यलयले ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>																					
७७.	सामाजिक सुरक्षा तर्फ बढी निकासः- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ ले																					

	<p>लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा तोकिएको मितिभित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रूपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्येक वर्ष लगत अध्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, भत्ता वितरण गर्दा बैंकमार्फत भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न नियमित रूपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रकृत सूचनाप्रणालीमा प्रविष्टी गरि अध्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्बन्धित स्थानीय निकायको हुने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले वडा नं.११ को सचिव राज बहादुर बुढाको तेस्रो चौमासिक बाट पे.फ गर्दा भरपाइ पेश गरी बाँकी रकम रु.२०४०० लेखापरीक्षको अवधि सम्म निजले साथै राखि बैंक दाखिला समेत नगरेकोले प्रचलित कानून बमोजिम लाग्ने १० प्रतिशत हर्जनाले ९ महिनाको हुन आउने समेत जोडी रु.२२४४० सम्बन्धितबाट असुल गरी सँघिय सन्धित कोष दाखिला गर्नुपर्ने रु.</p>	२२४४०
७८.	<p>प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने: सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७६ को नियम २३(१) मा स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र वितरण गरिएको सामाजिक सुरक्षा भत्ताको चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन अनुसूची ६ बमोजिम-ढाँचामा तयार गरी विभाग तथा प्रदेशको सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विषय हेर्ने निकायमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था छ । उपनियम १ बमोजिम चौमासिक प्रतिवेदन पठाउंदा पहिलो चौमासिक प्रतिवेदन मंसिर ७ गते भित्र, दोस्रो चौमासिक प्रतिवेदन चैत ७ गतेभित्र र तेस्रो चौमासिक प्रतिवेदन तथा वार्षिक प्रतिवेदन अर्को आर्थिक वर्षको साउन १५ गतेभित्र विभागले तोकेबमोजिम पठाउनु पर्ने व्यवस्था भएकोमा नगरपालिकामा सो नियमको पालना भएको पाइएन । नगरपालिकाले नियमको पालना गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।</p>	
७९.	<p>भत्ता रकम वितरण व्यवस्था: सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ नियम १६ मा स्थानिय तहले सम्बन्धित वडा कार्यलयमार्फत प्रथम चौमासिक असोजको १ गतेबाट दोश्रो हप्ताभित्र, दोस्रो चौमासिक माघको १ गतेबाट दोश्रो हप्ताभित्र र तेस्रो चौमासिक जेठको १ गतेबाट दोस्रो हप्ताभित्र वितरण गरि सक्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा कार्यविधिको पालना भएको पाइएन । पालिकाले कार्यविधिको पालना गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>	
८०.	<p>पारदर्शिता कायम गर्नुपर्ने: सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ नियम ३३ मा आगामी आर्थिक वर्षमा भत्ता प्राप्त गर्नेहरुको विवरण सम्बन्धित वडा समितिहरुको सिफारिसका आधारमा स्थानिय तहको सभामा पेश गर्नुपर्नेछ साथै स्थानिय तहले सञ्चालन गरेको कार्यक्रमको चौमासिक वा वार्षिक रूपमा समिक्षा गर्दा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा भएको निकास तथा खर्चको पनि समिक्षा गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा सोको पालना भएको पाइएन । पालिकाले कार्यविधिको पालनामा गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>	
८१.	<p>विवरण पठाउनु पर्ने : सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७५ अनुसूची ८ को शर्त ६ अनुसार गाउँपालिकाबाट प्राप्त रकम लाभग्राहीको खातामा बैंकले १५ दिनभित्र जम्मा गरी प्रत्येक खातामा जम्मा भएको रकम देखिने विवरण सहितको (Reverse Feed) विवरण पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा पालिकामा उक्त शर्त अनुसार बैंकबाट चौमासिक रूपमा जम्मा भएको विवरण प्राप्त भएको देखिएन । पालिकाले कार्यविधिको पालनामा गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>	
	<p>आन्तरिक आम्दानी तर्फ</p>	
८२.	<p>कर तथा शुल्क असुली : स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ कोदफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क</p>	

	<p>लगायत वडा कार्यालयहरूले सिफारिस, मुचुल्का वापतको आम्दानी तोकिएको दरमा उठाउने व्यवस्था रहेको छ ।पालिकाबाट रसिद ठेली छुपाई गरेर वडा कार्यालयमा पठाउने गरेकोमा सेवा प्रवाह स्थिती र राजश्व असुलीको परिक्षण गर्दा वडा कार्यालयको वास्तविक आम्दानी एकिन गर्न सकिएन ।लेखा परिक्षणको क्रममा वडा नं. ५ को नगदी रसिद करारका कर्मचारी खमान सिंह ठकुरीले प्रयोग गरी वडा सचिव दुर्गा घिमिरेको जिम्मा रहेको बैंक दाखिला गर्न बाँकी आन्तरिक राजश्व रु. ४४९६३।- हाल सम्म पनि बैंक दाखिला नगरी नगदै राखेकोले प्रचलित कानून बमोजिम लागने १० प्रतिशत हर्जना सहित रु. ३३९२।- समेत जोडी कुल हुन आउने रु. ४७४७५।- निजबाट अविलम्ब अशुल गरी स्थानीय संचित कोष दाखिला गर्नुपर्ने रु.</p>	४७४७५																												
८३.	<p>फोहोरमैला व्यवस्थापन: फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ को दफा ३ मा फोहोरको व्यवस्थापन गरी नगर सफा राख्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहको हुने उल्लेख छ।कार्यालयले फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि देहायअनुसारका कार्यहरू भए गरेको पाइएन :</p> <ul style="list-style-type: none"> • ल्याण्डफिल साइडको दीर्घकालिन व्यवस्थापन र पूर्वाधार निर्माण भएको, • फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धमा उपयुक्त प्रविधिको अध्ययन अनुसन्धान गरी प्रविधि विकासको कार्य र प्रदुशकले शुल्क तिर्ने अवधारणा लागू गरी दीगो व्यवस्थापन गरेको, • फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने कम्पोष्ट विनहरूको खरिद र वितरण कार्य गरेको, • उपयुक्त प्रविधिको विकास र विस्तार गर्न पर्याप्त बजेट तथा जनशक्तिको उपलब्धता भएको, 																													
८४.	<p>आर्थिक सहायता : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिँदै । तर पालिकाले यस वर्ष रु. ८५३०००।- आर्थिक सहायता वितरण गरेका छन् । लेखा परिक्षणको क्रममा केही भौचरहरू परिक्षण गर्दा असार महिनामा मात्रै राजश्व बाँडफाड शिर्षकबाट आकस्मिक सहयोग सम्बन्धी निश्चित मापदण्ड बेगर निम्न आर्थिक सहायता प्रदान गर्ने कार्यको नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।</p> <table border="1" data-bbox="183 1272 965 1529"> <thead> <tr> <th>सि. नं.</th> <th>गो .भौ. मिति</th> <th>कार्यक्रम</th> <th>रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>९८/०७६/७/७</td> <td>आर्थिक सहायता एवं राहत</td> <td>१५००००</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>९९/०७६/७/७</td> <td>आर्थिक सहायता एवं राहत</td> <td>८००००</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>१२६/०७६/७/२५</td> <td>आर्थिक सहायता एवं राहत</td> <td>५००००</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>६९४/०७७/३/२०</td> <td>आर्थिक सहायता एवं राहत</td> <td>१६२०००</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>६०६/०७७/३/३०</td> <td>आर्थिक सहायता एवं राहत</td> <td>७९०००</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>६०७/०७७/३/३०</td> <td>आर्थिक सहायता एवं राहत</td> <td>२३०००</td> </tr> </tbody> </table>	सि. नं.	गो .भौ. मिति	कार्यक्रम	रकम	१	९८/०७६/७/७	आर्थिक सहायता एवं राहत	१५००००	२	९९/०७६/७/७	आर्थिक सहायता एवं राहत	८००००	३	१२६/०७६/७/२५	आर्थिक सहायता एवं राहत	५००००	४	६९४/०७७/३/२०	आर्थिक सहायता एवं राहत	१६२०००	५	६०६/०७७/३/३०	आर्थिक सहायता एवं राहत	७९०००	६	६०७/०७७/३/३०	आर्थिक सहायता एवं राहत	२३०००	
सि. नं.	गो .भौ. मिति	कार्यक्रम	रकम																											
१	९८/०७६/७/७	आर्थिक सहायता एवं राहत	१५००००																											
२	९९/०७६/७/७	आर्थिक सहायता एवं राहत	८००००																											
३	१२६/०७६/७/२५	आर्थिक सहायता एवं राहत	५००००																											
४	६९४/०७७/३/२०	आर्थिक सहायता एवं राहत	१६२०००																											
५	६०६/०७७/३/३०	आर्थिक सहायता एवं राहत	७९०००																											
६	६०७/०७७/३/३०	आर्थिक सहायता एवं राहत	२३०००																											
८५.	<p>भ्रमण खर्च : सुदुर पश्चिम प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ तथा भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ बमोजिम कार्यालयको काममा कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई भ्रमण खर्च भुक्तानी गर्दा देखिएका व्यहोराहरू देहाय बमोजिम छन् ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • अधिकांश भ्रमणको उद्देश्य र स्पष्ट प्रयोजन कार्यालयकै कामका लागि भएको हो भनी सुनिश्चित हुने विश्वसनीय आधार नदेखिएको । • नियमानुसार भ्रमण अभिलेख खाता नरहेकाले पदाधिकारी तथा कर्मचारीको भ्रमण सम्बन्धी एकिकृत विवरण प्राप्त हुन नसकेको । • भ्रमण पश्चात् तोकिए बमोजिम भ्रमण प्रतिवेदन पेश नगरी अधिकांश भ्रमणको भ्रमण खर्च भुक्तानी गर्ने गरेको । 																													

- कतिपय भ्रमणहरु पालिका वा कार्यालयसँग असम्बन्धित नगर/गाँउपालिका गएको जनाई सो वापतको खर्च भुक्तानी गर्ने गरेको ।
- स्पष्ट प्रयोजन बेगर वडा अध्यक्ष सहितका पदाधिकारीको ७ दिनको भ्रमण आदेश स्वीकृत गरी भुक्तानी गर्ने गरेको ।

अतः स्पष्ट प्रयोजन र उद्देश्य बेगर अधिकांश ७ दिनको समयावधी राखी भ्रमण खर्च भुक्तानी गरेको अवस्थाबाट भ्रमण खर्च भुक्तानीमा दुरुपयोगको सम्भावना देखियो । त्यसैले तोकिएको कानुनी व्यवस्थाको पालना गर्दै भ्रमण खर्चमा हुन सक्ने अनियमितता र दुरुपयोग नियन्त्रण गर्न भ्रमण आदेश स्वीकृत गर्ने पदाधिकारीले ध्यान दिनुपर्दछ ।

विपद व्यवस्थापन तर्फ

८६. **वार्षिक प्रतिवेदन** : विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको पाइएन । कानूनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।

८७. **सम्पतिको रेखदेख मर्मत** : पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पतिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं सरक्षण गरेको र अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पतिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं सरक्षण गर्नुपर्दछ ।

८८. **पेशकी बाँकी** : आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७४ मा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा पेशकी फछ्यौट गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था भएकोमा नगरपालिकाको आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा फछ्यौट नभई बाँकी रहेको म्याद ननाघेको निम्नानुसार उपभोक्ता समिति तथा निर्माण व्यवसायीहरुको नाममा रहेको पेशकी कार्य सम्पन्न गरी फछ्यौट गर्नुपर्दछ । साथै देहायका व्यक्तिहरुलाई दिएको म्याद नाघेको पेशकी रकम नियमानुसार असूल फछ्यौट गर्नुपर्ने रु....

गो.नं/मिति	पेशकी लिनेको नाम	प्रकार	म्याद ननाघेको	म्याद नाघेको
	नागरीक आवास कार्यक्रम	छाना निर्माण	२०७००००	
	बलविर विक	शैक्षिक तथ्यांक		३०००००
	नमूना समाज	नमूना बस्ति		६७६५००
	अग्नि कर्पोरेसन	एम्बुलेन्स		५०००००
	साइलि साघु सडक निर्माण	सडक निर्माण		४३५३२२
	महेशकुमार अधिकारी	सीपमूलक कार्यक्रम		३०००००
	झलक घर्ती	युवा कार्यक्रम		३०००००
	जम्मा		२०७००००	२५९९८२२

२५९९८२२

प्रकोप व्यवस्थापन कोष (कोभिड १९ नियन्त्रण) तर्फ:

८९. **आय व्यय** : आय व्ययको समग्र स्थिति निम्नानुसार रहेको छ :

आय			व्यय		
सि नं	बिवरण	रकम	सि नं	बिवरण	रकम
१.	संघीय सञ्चित कोषबाट	१७९६५५०	१	राहात वितरण	१६६३०६३
२.	प्रदेश सञ्चित कोषबाट	२००००००	२	क्वारेन्टिन होलिडिङ सेन्टर निर्माण	१६९७५८४
३.	स्थानीय तहको आफ्नै	२९०००००	३	औषधी उपकरण	१०९४९८२
४.	अन्य	२५२६८९०	४	जनशक्ति परिचालन	२९३९७४

				५	अन्य	११५१७१८		
				६	बैंक बांकी	८७७७८		
	जम्मा	६६२६८९०		जम्मा	६६२६८९०			
९०.	क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन खर्च: पालिका अन्तर्गत यस आ. व. मा १० वटा क्वारेन्टाइन सेन्टर रहेको र १ आइसोलेसन सेन्टर सो निर्माण तथा व्यवस्थापनमा रु. १६९७५८४।- खर्च भएको छ ।							
९१.	राहत वितरण : पालिकाले प्रति घरधुरी ३० किलो चामल, ३ किलो दाल, २ किलो नुन, आधा लिटर तेलको वितरण गरी राहतमा रु. १६६३०६३।- खर्च गरेको छ । अन्य श्रोतबाट प्राप्त राहत समेत गरी ७०१९ परिवारलाई राहत वितरण गरेको छ ।							
९२.	जोखिम भत्ता : पालिकाले यस वर्ष कोभिड १९ महामारीमा जनशक्ति परिचालनमा रु. २९३९७४।- खर्च गरेको छ ।							
९३.	औषधी खरिद: पालिकाले औषधी, माक्स, सेनिटाइजर, पिपिड, भिटिएम र आर. डि. टी. आदि खरिदमा रु. १०१४९८२।- खर्च गरेको छ । खरिद स्वास्थ्य सामग्री सबै खर्च भएको विवरण पेश गरेको छ । खरिद भएका औषधीहरूको खर्च कुन क्वारेन्टाइनमा कति खर्च भयो र कति व्यक्तिहरूको जाच भयो सो खुल्ने विवरण पेश नभएकोले भिडान गर्न सकिएन ।							
९४.	अनुगमन तथा सम्परीक्षण : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ मा बेरुजू फछ्यौट गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सोही एनको दफा ८४(२)(घ) मा बेरुजू फछ्यौट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा कार्यालयले फछ्यौट गरी सम्परीक्षणको लागि अनुरोध गरेकोले उक्त फछ्यौटको व्यहोरा मनासिव देखी संपरीक्षण गरिएको छ । यस वर्ष फछ्यौट भएको बेरुजुको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।							
	सि.नं.	आ.व.	बेरुजु दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त व्यहोरा	फछ्यौटको आधार			सम्परीक्षण
					असुली	प्रमाण	नियमित	पेशकी
	१	०७४/०७	३८	बैठक	८५०००			
	२	०७४/०७		ग्रेड	६४२३			६४२३
	३	२०७४/०		संचितको	३९७२०			३९७२०
	४	०७४/०७		भ्रमण	८९००			८९००
	५	०७४/०७	३४	कर	११७००			११७००
	६	०७५/०७	२६	नापी		९१५००		९१५००
	७	०७५/०७	२७	कागजात		२१००९६		२१००९६
	७	०७५/०७	३०	सभा			१३००००	१३००००
		०७५/०७	३०	सभा			७०५०००	७०५०००
	८	०७५/०७	३०	सभा			१२५०००	१२५०००
	९	०७५/०७	३१	सभा			५०००००	५०००००
	१०	०७५/०७	३८	कागजात		१४१०००		१४१०००
	११	०७५/०७	४४	कार्य		१६८७७३		१६८७७३
	१२	०७५/०७	४५	कागजात		८६३८६०		८६३८६०
	१३	०७५/०७	४७	सभाबाट			२६०७६९	२६०७६९
	१४	०७५/०७	५१	सभाद्वारा			६९२०००	६९२०००
	१५	०७५/०७	५१	दाखिला	१७१३९			१७१३९
	१६	०७५/०७	५१	स्थानीय	१८२००			१८२००
	१७	०७५/०७	५१	प्रमाण		३५०००		३५०००
	जम्मा							१४१७९८२०

नलगाड नगरपालिकाको संचितकोष विवरण
२०७६/७७

कर्णाली प्रदेश
(रु.हजारमा)

जिल्ला	स्थानीय तह	लेखापरीक्षण रकम	बेरुजू रकम	प्रतिशत	आय						व्याय				मौज्दात बाँकी
					गतवर्षको जिम्मेवारी	संघ तथा	राजस्व	आन्तरिक आय	अन्य	जम्मा	चालु खर्च	पूँजीगत	अन्य खर्च	जम्मा	
जाजरकोट	नलगाड नगरपालिका	१०८२४०७	२७९६५	२.५१	४१२५८	३१९३२७	६६९९८	४०३८	१६०९६६	५५०५२९	२४७९०३	९४२९७	१९०५५८	५३९८७८	५९९०९

अनुसूची-२

त्रिवेणी नलगाड नगरपालिकाको बेरुजू बर्गिकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी तथा अन्य कारोबार)

(रु.हजारमा)

जिल्ला	स्थानीय तह	प्रारम्भिक बेरुजू		प्रतिक्रियाबाट फछ्यौट		बाँकी बेरुजू		बाँकी बेरुजू											
		दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या	रकम	अशुल	नियमित गर्नुपर्ने				पेशकी				
		सैद्धान्तिक	लगानी		सैद्धान्तिक	लगानी					सैद्धान्तिक	लगानी	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात	राजस्व लगत	सोधभनां	जम्मा	कर्मचारी	अन्य
जाजरकोट	नलगाड नगरपालिका	७७	२९	२७९६५	०	०	०	७७	२९	२७९६५	८१६३	३२९	१५६३७	०	०	१५९५८	१६९२	१४३२	३०४४

अनुसूची-३

नलगाड नगरपालिकाको अध्यावधिक बेरुजू स्थिति

(रु.हजारमा)

जिल्ला	स्थानीय तह	गत वर्ष सम्मको बाँकी वेरुजू	समायोजन	सं प को लागि अनुरोध भइ आएको रकम	संपरीक्षण भएको रकम	संपरीक्षण गर्न नमिलेको रकम	कारवाही गर्न बाँकी रकम	गत वर्षसम्मको बाँकी रकम	यो वर्षको थप रकम	५८ औं प्रतिवेदन सम्मको बाँकी वेरुजू	५८ औं प्रतिवेदन सम्मको बाँकी वेरुजू मध्ये पेशकी
जाजरकोट	नलगाड नगरपालिका	१६०१०	०	१४९८०	१४९८०	०	०	१८३०	२७९६५	२८९९५	३०८४